

SINTEZA

obiectiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea legii cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale

Participantul la avizare	Nr. d/o	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării	Argumentarea autorului proiectului
<p>Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 06/2- 03-41-524 din 18.04.2023)</p>		<p>Se solicită includerea la art.9 alin.(4) a unei litere noi cu următorul conținut: „ e) decizii ale adunării generale a locuitorilor localității sau adunării reprezentanților lor conform cerințelor prevăzute la punctul 17 din Regulamentul cu privire modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.764/1996”</p>	<p>Nu se acceptă. Prin intermediul proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative conexe proiectului de lege privind amalgamarea voluntară se propune modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, precum și a Regulamentului cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova aprobat prin Legea nr. 741/1996, prin care este prevăzută o procedură specifică pentru procesul de amalgamare voluntară, inclusiv în ceea ce privește lista documentelor care trebuie prezentate. Astfel, consultarea cetățenilor poate fi organizată prin diferite forme, nu doar prin adunarea generală a locuitorilor sau a reprezentanților lor, ci și prin dezbateri publice, referendumuri locale, adunări pe sectoare, etc.</p>
		<p>Se solicită justificarea neînțelegerilor apărute la interpretarea prevederilor alin.(7) de la art.8 privind conținutul metodologiei de amalgamare voluntară. Este necesar expres de a determina ce se va aproba prin hotărâre de Guvern, care lipsește cu desăvârșire sau sunt descrise insuficient de detaliat în proiectul legii.</p>	<p>Se acceptă. Art. 6, litera b) va avea următorul cuprins: „b) elaborează și aprobă metodologia de amalgamare voluntară a UAT care va reglementa criteriile și condițiile detaliate pentru amalgamarea voluntară a UAT, inclusiv de selectare a centrelor administrative a UAT amalgamate, procedura de amalgamare a UAT și de aderare ulterioară a unei sau mai multor UAT la o UAT amalgamată, precum și modul de repartizare a alocațiilor de la fondul de amalgamare voluntară a localităților și de acordare a altor stimulente financiare”.</p>

		<p>Pe tot parcursul legii denumirea metodologiei va fi uniformizată – Metodologia de amalgamare voluntară a UAT.</p> <p>Se acceptă. A se vedea explicația de mai sus, denumirea metodologiei va fi uniformizată, plus modificarea alin. (7) de la art. 8.</p>
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (<i>Aviz nr. 21-2178 din 20.04.2023</i>)</p>	<p>Referitor la aprobarea de către membrii grupului de lucru comun a proiectului de decizie privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale prin consens (art.9 alin.(5) din proiect) urmează a fi apreciată măsura în care va fi întrunit consensul/acordul, ca o majoritate relativă sau o majoritate absolută și/sau din numărul total a membrilor grupului de lucru prezenți sau doar desemnați în grup, conform componenței.</p> <p>(art.10 alin.(5) din proiectul legii) devine necesară stabilirea unei norme derogatorii de la principiile generale și etapele legiferării, precum și regulile și cerințele de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative, consacrate prin Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018 și Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>Se acceptă. Alin. (5) de la art. 9 se completează cu următoarea propoziție: „Ședința Grupului de lucru comun în cadrul căreia se decide aprobarea proiectului de decizie privind amalgamarea este deliberativă dacă la ea sunt prezenți membri desemnați din partea tuturor autorităților administrației publice locale ale UAT vizate.”</p> <p>Nu se acceptă. Avizul din partea Cancelariei de Stat privind procesul de amalgamare voluntară face parte din etapele premergătoare etapei de elaborare a actului normativ (proiect de lege privind modificarea legii 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova), nu este necesară stabilirea unor norme derogatorii în legea nr. 100/2017 privind actele normative. Cât privește modificarea/completarea Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, conform art.16, alin. (2), lit. c) din proiectul legii, la expirarea a trei luni de la publicarea legii, Guvernul va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.</p> <p>Se acceptă.</p>
	<p>Art.16 alin.(2) lit. a) stabilește că Guvernul, în termen de 3 luni de la publicare, va adopta metodologia de amalgamare voluntară a UAT și de acordare a stimulentei financiare pentru încurajarea amalgamării localităților. Din descrierile date nu este clar, dacă aceasta presupune 2 acte normative distincte care urmează să fie aprobate de Guvern sau doar unul.</p>	
	<p>La art.12 din proiectul legii, considerăm oportună armonizarea propunerii la dispozițiile art.178 alin.(1) lit. d) din Codul electoral al Republicii Moldova nr.325/2022, care prevede că: „Alegerile noi au loc, dacă a avut loc o reorganizare administrativ-teritorială și în unitățile administrativ-teritoriale</p>	

	<p>nou-formate este necesară alegerea autorităților administrației publice locale (consiliilor, primarilor)". Prin urmare, din articolul vizat în proiect, urmează a fi exclus cuvântul „locale” în acord cu prevederile Codului electoral.</p>	
	<p>Subsecvent, se va reține că potrivit art.178 alin.(2) al Codului electoral al Republicii Moldova în legea de modificare a unor acte normative se va modifica alineatul (2) de la art. 178. Acesta se completează cu următorul enunț: „Restricțiile prevăzute la prezentul alineat nu sunt aplicabile în cazul prevăzut la alineatul (1), litera d).” ; „În ultimul an de mandat nu se organizează alegeri noi pentru funcția de primar. Alegeri noi pentru consiliul local nu se organizează în ultima jumătate de an a mandatului”.</p>	<p>Se acceptă. În legea de modificare a unor acte normative se va modifica alineatul (2) de la art. 178 din Codul electoral 325/2022. Acesta se completează cu următorul enunț: „Restricțiile prevăzute la prezentul alineat nu sunt aplicabile în cazul prevăzut la alineatul (1), litera d).”</p>
	<p>Pe tot parcursul textului (spre exemplu: art.14 alin.(1) și art.15 alin.(1)) urmează a fi identificată autoritatea publică centrală responsabilă pentru exercitarea obligației „de lege ferenda”, ori operarea cu cuvântul „statul” generează interpretări și neclarități în aplicarea normei de drept</p>	<p>Se acceptă. La articolele respective, după caz cuvântul „statul” se substituie cu „autoritățile publice centrale” sau se exclude în genere (în denumirea articolelor). Astfel, în denumirea articolelor 14 și 15 cuvintele „din partea statului” se exclud. La art. 14, alin. (1), cuvântul „statul” se substituie cu cuvintele „autoritățile publice centrale”. Totuși la art. 15, alin. (1) considerăm oportună păstrarea redacției actuale. Noțiunea de „stat” este frecvent utilizată în legislație când se dorește menționarea de principiu a întregului aparat al puterii publice. De exemplu, Codul electoral prevede „Statul garantează exprimarea voinței libere a cetățenilor prin apărarea principiilor democratice și a normelor dreptului electoral.” În plus, cât privește oferirea sprijinului financiar prevăzut la art.15, alin.(1), modul și procedura de acordare va fi prevăzută în metodologia de amalgamare voluntară a UAT care va fi aprobată de Guvern.</p>

<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Aviz nr. 15-1067 din 19.04.2023)</p>	<p>Cu referire la norma stabilită la art. 5 alin. (1) lit. c) din proiectul legii, privind faptul că procesul de amalgamare voluntară este ireversibil, subliniem că deciziile consiliilor locale adoptate în acest sens pot fi atacate în instanțele de judecată, care ulterior ar putea fi anulate, respectiv apare riscul de a periclita conceptul de ireversibilitate a procedurii de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale</p>	<p>Nu se acceptă. Într-adevăr ar putea să existe astfel de situații, însă amalgamarea (comasarea) propriu-zisă conform deciziilor consiliilor locale de amalgamare are loc în baza legii de modificare de către Parlament a legii 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova. O dată realizată, deciziile consiliilor locale nu mai pot fi atacate în judecată, ci doar legea de modificare ar putea fi obiectul unei sesizări la Curtea Constituțională. Posibilitatea apariției unor astfel de cazuri de sesizare fie a instanțelor de judecată la etapele incipiente, fie la Curtea Constituțională după aprobarea legii de modificare a legii 764/2001 nu pot fi excluse, dar sensul normei de la art. 5 alin. (1) lit. c) este că anume consiliile locale care au luat decizia de amalgamare, la propria inițiativă la propunerea altor subiecți, nu pot reveni asupra deciziei de amalgamare și nu pot solicita de comasarea și revenirea la situația anterioară.</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Aviz nr. 14-03/1139 din 19.04.2023)</p>	<p>Conform art.109 alin. (1) din Constituție, un principiu de bază al administrării publice locale îl constituie consultarea cetățenilor în problemele locale de interes deosebit. În contextul celor enunțate, în procesul de definitivare al proiectului propunem autorului, cu titlu de recomandare, de a examina oportunitatea alegerii referendumului local ca formă de consultare a cetățenilor în problema amalgamării voluntare a unităților administrativ-teritoriale, or această problemă, având în vedere finalitățile soluționării, prezintă un interes deosebit pentru cetățenii din localitățile respective.</p>	<p>Se acceptă. Articolul 10, alin. (1) și (2) din proiectul legii prevede consultarea publică a proiectelor de decizii privind amalgamarea voluntară, prin metodele și formele prevăzute de legislația din domeniul transparenței procesului decizional. Conform art. 11, alin. (1) din legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, referendumul este una din formele respective de consultare. În plus prevederile Constituției, a legii 436/2006 privind administrația publică locală (consultarea populației în probleme locale de interes local), ale codului electoral cu privire la referendumul local (inclusiv de la art. 218, alin.(2)) sunt aplicabile și confirmă posibilitatea organizării unui referendum local consultativ, în această chestiune, așa cum prevede legislația.</p>

<p>Ministerul Justiției (Aviz nr. 04/1-3183 din 18.04.2023)</p>	<p>La art. 1 alin. (1), obiectul de reglementare al legii se propune a fi revăzut, în vederea expunerii tuturor subiectelor de reglementare a legii date, altele decât cele indicate în alineatul citat. Totodată, textul „, criteriile” recomandăm a fi exclus, ținând cont de faptul că, în proiect nu sunt prevăzute anumite criterii de amalgamare voluntară. Mai mult, potrivit redacției propuse la art. 5 alin. (3), criteriile și condițiile detaliate pentru amalgamare voluntară, inclusiv pentru selectarea centrelor administrative a UAT amalgamate sunt aprobate prin hotărâre a Guvernului (observație valabilă în tot textul proiectului de lege cu referire la cuvântul „criteriile”).</p> <p>La art. 2:</p> <p>- din definiția propusă pentru termenul „proces de amalgamare voluntară” se propune a fi exclus textul „,odată cu intrarea în vigoare a legii de modificare a Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova”, luând în considerare definiția dată termenului „unitate administrativ-teritorială amalgamată”, prin care se atestă o continuitate a definiției „proces de amalgamare voluntară”</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 1, alin. (1) se expune în următoarea redacție: „(1) Prezenta lege reglementează principiile, condițiile de bază și procedura de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale (în continuare - UAT), de aderare ulterioară a unei sau mai multor UAT la o UAT amalgamată, precum și competențele autorităților publice centrale și locale și formele de susținere din partea autorităților publice centrale a procesului de amalgamare voluntară.”</p>
	<p>- din definiția dată termenului „unitate administrativ-teritorială amalgamată”, se propune a fi revăzut textul „și a aprobării și intrării în vigoare a legii de modificare a Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, în modul prevăzut de prezenta lege și de alte acte normative”, ținând cont că, potrivit art. 64 alin. (1) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, modificările se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. Prin urmare, formularea propusă se consideră a fi inadecvată. Mai mult, din tot cuprinsul proiectului de lege, textul sus vizat recomandăm a fi reformulat, pentru a se asigura înțelegerea clară și fără echivoc a prevederilor. Subsecvent, definiția propusă se va revizui prin prisma art. 17 alin. (1) și art. 18 alin. (1) ale Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Prin intermediul proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative conexe proiectului de lege privind amalgamarea voluntară se propune modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, precum și a Legii nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, prin care este prevăzută o procedură specifică pentru procesul de amalgamare voluntară, inclusiv în ceea ce privește lista documentelor care trebuie prezentate.</p> <p>Astfel termenul „unitate administrativ-teritorială amalgamată” se expune în următoarea redacție:</p>

<p>„unitate administrativ-teritorială amalgamată – UAT formată prin comasarea, în modul prevăzut de prezenta lege și de alte acte normative, a două sau a mai multor UAT de nivelul întâi.”</p>	<p>Republicii Moldova, care prevede că formarea, desființarea și schimbarea statutului unității administrativ-teritoriale se efectuează de către Parlament după consultarea cetățenilor. Modificarea hotarelor unității administrativ-teritoriale cauzată de necesitatea transferării localităților dintr-o unitate administrativ-teritorială în alta, precum și transferarea centrului administrativ se efectuează de către Parlament după consultarea cetățenilor.</p>
<p>Se acceptă. Numerotarea alineatului se exclude.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Argumentele și normele invocate nu contrazic principiul colaborării dintre autoritățile publice și definiția acestuia, ci dimpotrivă îl susțin. Amalgamarea voluntară este un obiectiv important al noii Strategii de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, la capitolul ce ține de consolidarea capacităților administrației publice locale, iar colaborarea dintre autoritățile publice și oferirea asistenței necesare, inclusiv a stimulentei financiare din partea autorităților publice centrale se înscrie plenar în principiile de organizare și funcționare a administrației publice locale, inclusiv a principiilor autonomiei locale prevăzute de Carta Europeană a autonomiei locale și de legislația națională.</p>	<p>La art. 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - înând cont de faptul că articolul este constituit doar dintr-un singur alineat, acesta nu se va numerota; - la lit. b), recomandăm ca cuvintele „va avea loc” să fie substituite cu cuvintele „se realizează”; - cu referire la dispoziția lit. e), recomandăm ca sensul dat principiului „colaborarea dintre autoritățile publice” să fie revizuit prin prisma art. 6 alin. (2) al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, care prevede că raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune. De asemenea, potrivit art. 3 alin. (2) al legii citate, autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul legii nu propune modificarea normelor respective citate de minister, nici a prevederilor aplicabile din Legea 344/1994 privind statutul juridic special al UTA Găgăuzia. Competențele respective ale Adunării Populare rămân în continuare valide și procesele de amalgamare voluntară din cadrul UTA Găgăuzia vor fi aprobate de Adunarea Populară, dar, totuși, pentru ca acestea să producă efecte juridice este necesară și modificarea anexei nr. 4 din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova. Norma de la alineatul (5) a articolului 5 din proiectul legii exclude amalgamarea unei UAT de nivelul 1 dintr-o UAT cu statutul juridic special cu una din afară, astfel fiind modificată componența acestora fie în sensul includerii sau excluderii unor UAT, ceea ce nu este acceptabil și va conduce la tensiuni și provocări majore. A se vedea de asemenea modificările propuse de autor la art. 10, prin completarea cu un alineat nou (8).</p>	<p>Norma propusă la art. 5 alin. (2) se recomandă a fi revizuită, având în vedere faptul că potrivit art. 18 alin. (2) al Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, soluționarea problemelor de organizare teritorială a Găgăuziei, de stabilire și modificare a categoriei localităților, a hotarelor raioanelor, orașelor și satelor, a denumirilor lor ține de competența Adunării Populare, în condițiile legii.</p>
<p>Se acceptă.</p>	<p>La art. 5 alin. (3) propunem substituirea cuvintelor „aprobate prin hotărâre de Guvern” cu cuvintele „aprobate de Guvern”.</p>
<p>Se acceptă.</p> <p>Denumirea articolului 6 va fi „Atribuțiile Guvernului”.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se exclud literele a), c) și e) (cu reatribuirea literelor conform ordinii alfabete).</p> <p>Se acceptă.</p>	<p>La art. 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Denumirea articolului se va corela cu alineatul introductiv din punct de vedere terminologic, utilizându-se termenul „atribuții”; - propunem a se indica doar competențele specifice acordate Guvernului cu referire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale. Respectiv, atribuțiile prevăzute la lit. a), c) și e) sunt atribuții generale, care nu este necesar a fi reglementate în respectivul proiect de lege (a se vedea art. 5 lit. a), art. 6 lit. c), lit. e) și lit. h), ș.a. din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern); - cu referire la lit. b), denumirea actului propus spre aprobare Guvernului va fi în corelare cu denumirea prevăzută la art. 16 alin. (2). De asemenea, în tot textul proiectului de lege, referința

	<p>la denumirea acestui act va fi completată, în varianta în care se propune a fi aprobată de Guvern.</p>	
<p>Se acceptă.</p>	<p>La art. 7 lit. d), textul „fuziunea UAT” recomandăm a fi substituit cu textul „amalgamarea UAT”, întru utilizarea unei terminologii constante și uniforme în tot textul proiectului. Or, potrivit definiției date termenului „amalgamare voluntară”, amalgamarea reprezintă însăși procesul de fuziune benevolă a două sau mai multor UAT de nivelul întâi (observație valabilă în tot textului proiectului de lege).</p>	
<p>Se acceptă.</p> <p>De asemenea, ținând cont de propunerile de mai sus, denumirea metodologiei va include denumirea completă a acesteia, în varianta în care se propune să fie aprobată de Guvern – Metodologia de amalgamare voluntară a UAT. A se nota faptul că abrevierea se utilizează doar textul legii deoarece în articolul 1, alin. (1) se menționează că pentru cuvintele unitățile administrativ-teritoriale în continuare se va folosi abrevierea de UAT. În denumirea actului adoptat de către Guvern va fi utilizată forma deplină.</p>	<p>La art. 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> - din alin. (2) lit. b), cuvintele „aprobată de Guvern” se vor exclude, deoarece dublează dispozițiile art. 6 lit. b) din proiect, care prevăd că Guvernul aprobă metodologia de amalgamare voluntară (observație valabilă și pentru art. 8 alin. (6) și (7), art. 9 alin. (4) lit. c), art. 10 alin. (4) ș.a.); 	
<p>Se acceptă.</p> <p>Alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Autoritățile administrației publice locale ale UAT care primesc propunerea de a iniția un proces de amalgamare voluntară din partea consiliului local al unei alte UAT asigură examinarea acesteia la următoarea ședință ordinară sau extraordinară a consiliului local respectiv. Decizia consiliului local privind acceptarea propunerii din partea consiliului local al unei alte UAT de a iniția un proces de amalgamare voluntară se aprobă cu majoritatea consilierilor locali aleși”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dispozițiile alin. (4) urmează a fi revăzute, deoarece nu este clar la ce procedură din articolul 8 se face referire. În cazul în care dispoziția face referire la normele cuprinse la alin. (1) și (2), sunt de menționat următoarele remarci. Potrivit art. 8 alin. (1), procesul de amalgamare este inițiat la propunerea 1) primarului; 2) 1/3 din numărul consilierilor locali aleși; 3) 10 la sută din numărul cetățenilor cu drept de vot care domiciliază pe teritoriul UAT respective. Potrivit alin. (4), inițierea unui proces de amalgamare voluntară a UAT se poate face și ca urmare a propunerii din partea consiliului local al unei alte UAT, care a aprobat deja o decizie de inițiere a procesului de amalgamare voluntară. Astfel, în contextul în care deja există o propunere de amalgamare voluntară, care este relevantă ca inițierea procesului 	

	<p>de amalgamare să fie suplimentar făcută la propunerea subiecților vizați în art. 8 alin. (1). Mai mult, în cazul în care niciunul din părțile prevăzute la art. 8 alin. (1) nu vine cu propunerea de a iniția procesul de amalgamare voluntară, dispoziția „vor asigura examinarea acesteia conform procedurii prevăzute la acest articol” din art. 8 alin. (4) nu va putea fi realizată. În cazul dat, se recomandă ca în situația prevăzută la art. 8 alin. (4) să fie prevăzută o altă procedură.</p>	
<p>Se acceptă parțial. Noțiunea de centru administrativ al UAT amalgamată este deja definit la art. 2. Cuvântul „desemnât” se exclude.</p> <p>Se acceptă.</p>	<p>La art. 9 alin. (4):</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu referire la dispoziția lit. b), se va revedea necesitatea definirii termenului „centru administrativ desemnat al UAT amalgamată”, pentru interpretarea corectă și fără echivoc a prevederilor; - cu referire la dispozițiile lit. d), textul „din Legea nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova” se va substitui cu textul „Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 741/1996” 	
<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Se exclude cuvintele „și nu mai mare de 60 de zile” de la alineatul (1).</p>	<p>La art. 10 alin. (1), cuvintele „în mod obligatoriu” recomandăm a fi excluse. Nu este necesară stipularea că o anumită regulă este obligatorie, deoarece per a contrario se poate presupune că celelalte reguli, dispoziții și norme nu sunt obligatorii. În dreptul public, nu se vehiculează cu norme cu caracter dispozitiv.</p> <p>La art. 10 alin. (1), cu referire la consultarea publică, este de menționat faptul că, potrivit art. 8 alin. (1) al Legii nr. 438/2006 privind administrația publică locală, în problemele de importanță deosebită pentru unitatea administrativ-teritorială, populația poate fi consultată prin referendum local, organizat în condițiile Codului electoral. În continuare, potrivit art. 218 alin. (2) al Codului electoral nr. 325/2022, pot fi supuse referendumului local consultativ comasarea mai multor</p>	

localități de același nivel. În urma celor expuse, la definitivarea articolului 10 se consideră relevant a se ține cont și de dispozițiile sus citate, respectiv și termenele de consultare a populației vor fi corespunzătoare organizării referendumului local, ținând cont de dispozițiile Codului electoral.

În contextul organizării referendumului local pentru consultarea populației, dispozițiile art. 10 alin. (2) se vor revedea, prin prisma art. 329 alin. (1) al Codului electoral, care prevede că decizia se consideră adoptată prin referendum local dacă pentru ea au votat majoritatea cetățenilor care au participat la referendum.

La art. 10, alin. (3)-(7) se vor revedea prin prisma art. 3 alin. (2) al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, care prevede că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat. Totodată, potrivit art. 6 alin. (3) și (4) al legii citate, între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Orice control administrativ exercitat asupra activității desfășurate de către autoritățile publice locale nu trebuie să urmărească alt scop decât asigurarea respectării legalității și a principiilor constituționale, iar controlul de oportunitate poate viza doar realizarea competențelor care le-au fost delegate, în condițiile legii.

Nu se acceptă.

Potrivit art. 218 alin. (2) al Codului electoral nr. 325/2022, referendumul local organizat în privința comasării mai multor localități de același nivel este unul consultativ, și nu decizional. (mot a mot - ,pot fi supuse referendumului local **consultativ** comasarea mai multor localități de același nivel,,). Deci rezultatele referendumului local în acest caz nu reprezintă o aprobare a deciziei, ci este unul consultativ care va fi luat în considerare (sau nu) la adoptarea deciziei de către consiliul local respectiv.

Nu se acceptă.

Prevederile de la art. 10, alin. (3) – (7) nu reprezintă ingerințe în activitatea APL și nu încalcă principiile autonomiei locale și prevederile din normele citate. Rolul Cancelariei de Stat și a Guvernului în avizarea proceselor de amalgamare voluntară și respectiv de elaborare, aprobare și înaintare în Parlament a proiectului de lege pentru modificarea legii 764/2001, în contrast cu expedierea dosarelor de către APL care decid să se amalgameze direct Parlamentului este un pas necesar pentru a asigura corespunderea proceselor de amalgamare cerințelor legale și metodologiei de amalgamare voluntară a UAT și pentru a evita politizarea excesivă și a ușura sarcina organului legislativ. Propunem menținerea abordării actuale.

La art. 11:

- la alin. (1) reiterăm că, formularea „la data intrării în vigoare a legii de modificare a Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova” este defectuoasă. Or, aceasta este expusă prea generalizat și se poate înțelege că se face referire la orice lege de modificare a Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova. În altă ordine de idei, norma se va revizui prin prisma dispozițiilor propuse la art. 12 alin. (2), care prevăd că consiliile locale și primarii din cadrul UAT care au fuzionat își continuă activitatea până la confirmarea rezultatelor alegerilor noi în UAT amalgamate. Respectiv, în contextul în care o UAT amalgamată se consideră ca fiind formată la data intrării în vigoare a modificărilor, în acest sens, în Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, respectiv unitatea administrativă teritorială care a fuzionat își pierde vechiul statut juridic și nu mai există de drept. În rezultat, consiliile locale și primarii nu își vor mai putea continua activitatea de sine stătător până la confirmarea rezultatelor alegerilor noi în UAT amalgamate. În contextul dat, se va revizui suplimentar momentul constituirii de drept a UAT amalgamate sau se va stabili care va fi procedura de luare a deciziilor UAT amalgamate, ținând cont că consiliile locale și primarii din cadrul UAT care au fuzionat nu își vor putea continua activitatea până la confirmarea rezultatelor alegerilor noi în UAT amalgamate. Eventual, se va analiza posibilitatea ca până la confirmarea rezultatelor alegerilor noi în UAT amalgamate, atribuțiile pe întreg teritoriul UAT amalgamate să fie exercitate de autoritățile UAT care a fost stabilită centrul administrativ al UAT amalgamate, cu posibilitatea de a se include în consiliul local și a consilierilor din consiliile locale a UAT fuzionate. În contextul dat, nici derogarea prevăzută la art. 13 alin. (3) nu va mai fi necesară;

Se acceptă.

Art. 11, alin. (1) va avea următorul cuprins:
„(1) O UAT amalgamată se consideră ca fiind formată la data intrării în vigoare a legii de modificare a Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova prin care se modifică lista unităților administrativ-teritoriale și a localităților din componența acestora în conformitate cu deciziile de amalgamare voluntară a UAT vizate aprobate de consiliile locale respective.”

	<p>- la alin. (3) cuvintele „vor pune în aplicare” se propun a fi substituite cu cuvântul „aplică”.</p> <p>La art. 12 alin. (1), recomandăm ca textul „ținând cont de prevederile articolului 178 din Codul electoral” să se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile articolului 178 din Codul electoral nr. 325/2022”.</p> <p>La art. 13 alin. (3), ultimul enunț se va exclude, ca fiind inutil.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
	<p>La art. 14, dispozițiile alin. (1) sunt declarative, fapt ce nu pot face obiectul unui act normativ. Totodată, utilizarea cuvântului „Statul” este prea generalizată și nu oferă claritate și previzibilitate normei.</p> <p>La art. 16 alin. (1) textul „intră în vigoare la 3 luni” se va substitui cu textul „intră în vigoare la expirarea a 3 luni.”</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În denumirea Articolului 14 cuvintele „din partea statului” se exclud. La alineatul (1) cuvântul „Statul” se substituie cu cuvintele „Autoritățile publice centrale”.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne (<i>Aviz nr. 14/1707 din 12.04.2023</i>)</p>	<p>În procesul de elaborare și promovare a proiectului de act normativ, atragem atenția că, autorul urma să respecte principiile de transparență în procesul decizional, potrivit pct. 13 din Regulamentul cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul legii a fost consultat cu reprezentanții societății civile și a experților din domeniu, parteneri de dezvoltare activi în domeniul în cadrul ședinței organizate în data de 22 Martie 2023. Proiectele de lege au fost expediate în avans participanților, au fost recepționate propuneri, recomandări și obiecții atât în scris, cât și în timpul evenimentului, care au fost reflectate în sinteza propunerilor și în proiectele de lege. În plus, proiectele de lege au fost plasate pe platforma www.particip.gov.md spre consultare publică și avizare.</p>
	<p>Reieșind din prevederile art. 25 alineatele (1) și (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, până la elaborarea proiectului de act normativ, se va efectua un studiu de cercetare, în scopul fundamentării necesității elaborării proiectului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Necesitatea actului normativ este direct indicată în noua strategie de reformă a administrației publice, care prevede printre obiective și acțiuni realizarea unui proces de amalgamare voluntară a UAT. În plus, dea lungul timpului au fost realizate un număr considerabil de studii privind necesitatea realizării unui proces de amalgamare,</p>

<p>ultimul fiind elaborat în anul 2018 - Cancelaria de Stat / Guvernul Republicii Moldova (gov.md)</p>	<p>Se acceptă parțial. După sintagma de „administrativ-teritoriale” se completează cu sintagma „de nivelul întâi”. Totodată nu se acceptă înlocuirea articolului nehotărât „o” cu articolul demonstrativ „cea” deoarece nu este vorba de o UAT amalgamată concretă sau cunoscută.</p>		<p>În art. 1 alin. (1) după sintagma „administrativ-teritoriale” se recomandă completarea cu sintagma „de nivelul întâi”, or obiectul de reglementare al proiectului vizează doar unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Totodată, sintagma ”o UAT” se propune a fi substituită cu cuvântul ”cea”.</p>
	<p>Nu se acceptă. În baza propunerilor parvenite de la alți participanți la procesul de avizare, cuvântul „fuziune” este înlocuit în textul legii cu cuvântul „comasare” sau „amalgamare” după caz.</p>	<p>În art. 2, la noțiunea „amalgamare voluntară” se menționează că, potrivit art. 208 alin. (1) și (2) din Codul civil nr. 1107/2002, fuziunea se realizează prin contopire sau absorbție.</p>	<p>Mai mult, considerăm oportună indicarea unui termen expres și la alin. (4) din art. 8, termen, în care consiliile locale vor asigura examinarea propunerii de amalgamare, deoarece pot surveni cazuri, când din anumite scopuri ale consilierilor locali, examinarea propunerii poate fi tergiversată până la următoarele alegeri locale.</p>
	<p>Se acceptă. În baza propunerilor parvenite și de la alți participanți la procesul de avizare, alineatul (4) de la articolul 8 va avea următorul cuprins: „(4) Autoritățile administrației publice locale ale UAT care primesc propunerea de a iniția un proces de amalgamare voluntară din partea consiliului local al unei alte UAT asigură examinarea acesteia la următoarea ședință ordinară sau extraordinară a consiliului local respectiv. Decizia consiliului local privind acceptarea propunerii din partea consiliului local al unei alte UAT de a iniția un proces de amalgamare voluntară se aprobă cu majoritatea consilierilor locali aleși”.</p>	<p>De asemenea, se propune excluderea din alin. (6) a cuvântului „restul”, acesta fiind de prisos.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>În art. 3 ”Principii de bază” cifra (1), care indică alineatul, va fi exclusă, deoarece articolul este constituit doar dintr-un singur alineat, iar literele a), b), c) și d) vor fi substituite cu cifrele 1), 2), 3) și respectiv 4).</p>	

	<p>La fel, în art. 3, principiul "caracterul voluntar", se propune excluderea cuvântului "respective", deoarece și așa este clar că amalgamarea va avea loc în baza deciziilor consiliilor locale</p> <p>la principiul "transparența în procesul decizional", se propune substituirea sintagmei "de legislație" cu textul "în actele normative".</p> <p>La art. 4 alin. (2) și (3) prevederea „o UAT amalgamată al cărei centru administrativ a fost selectat și agreat un oraș/municipiu obține statut de oraș/municipiu” este ambiguă și creează confuzie. Astfel, se sugerează revizuirea acestora și expunerea cuprinsului normativ într-un limbaj simplu, clar și concis (vezi art.54 alin.(1) lit. a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative).</p> <p>Litera b) din art. 6 prevede că "Guvernul elaborează și aprobă metodologia de amalgamare voluntară". Ulterior, expresia „metodologia de amalgamare voluntară aprobată de Guvern” este utilizată de 6 ori. În acest context, se propune excluderea textului "aprobată de Guvern" din art. 8 alin. (2) lit. b), precum și din alineatele (6) și (7) ale aceluiași articol; art. 9 alin. (4) lit. c), art. 10 alin. (4) și art. 13 alin. (1), deoarece este clar că, metodologia se aprobă de Guvern, textul în cauză fiind de prisos.</p> <p>De asemenea, considerăm oportună excluderea lit. e) din art. 6 (competența Guvernului în aprobarea și transmiterea Parlamentului a proiectelor de lege pentru modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova) și a alin. (7) din art. 10 (procedura de adoptare a deciziilor de amalgamare voluntară) dat fiind faptul că lit. c), alin. (2) a art. 23 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prevede expres că Guvernul este unul din</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Conform articolului 6 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „Legislația Republicii Moldova este constituită din următoarele acte normative [...]”. Este o formulare pe larg utilizată în diverse acte normative (a se vedea mai multe exemple chiar în legea nr. 100/2017).</p> <p>Se acceptă. Alineatul (2) de la articolul 4 se exclude.</p>
		<p>Se acceptă. De asemenea, în baza propunerilor parvenite de la alți participanți la procesul de avizare, denumirea deplină a documentului în cauză va fi „Metodologia de amalgamare voluntară a UAT”.</p> <p>Se acceptă parțial. Se exclude litera e) de la articolul 6, totuși considerăm necesară păstrarea alin. (7), articolul 10 pentru claritatea procesului.</p>

	<p>subiecții cu drept de a iniția elaborarea proiectelor de acte normative.</p>	
<p>Nu se acceptă. În articolele respective din proiectul legii (de ex. art. 8, alin. (1), art. 10, alin. (2), etc), precum și în modificările propuse la legea 436/2006 în proiectul legii pentru modificarea unor acte normative conexe prezentului proiect de lege, sunt clarificate competențele specifice autorității deliberative și executive a UAT. Iar unele atribuții, cum ar fi asigurarea consultării populației, sunt responsabilitatea comună a ambelor autorități, atât a consiliului local, cât și a primarului.</p>	<p>La art. 7, se propune revizuirea textului „Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi” prin prisma rigorilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, conform căruia autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală în sate (comune), orașe (municipii) sunt consiliile locale - ca autorități deliberative și primarii - ca autorități executive. Întrucât textul nominalizat poate fi interpretat extensiv, urmează ca proiectul să indice exhaustiv de competență cărei autorități în speță consiliul local sau și primar vor fi exercitate atribuțiile consemnate la art. 7 din proiect.</p>	
<p>Se acceptă. Alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) În termen de cel mult 10 zile de la aprobarea deciziei de inițiere a procesului de amalgamare voluntară de către consiliul local, propunerea de amalgamare voluntară este expediată consiliilor locale ale UAT vizate.”</p>	<p>La art. 8, în alin. (3), recomandăm stabilirea unui termen - limită pentru expedierea propunerii de amalgamare voluntară consiliilor locale ale unităților administrativ-teritoriale (UAT) vizate și reglementarea efectelor în cazul nerespectării termenului-limită. În lipsa unui termen expres indicat în articolul respectiv, consiliile locale antrenate în procesul de amalgamare, pot transmite deciziile aprobate în diverse termene, interpretându-le fiecare în mod individual și în acest fel, tergiversându-se procesul de amalgamare voluntară.</p>	
<p>Nu se acceptă. Rolul grupului de lucru comun este unul preponderent tehnic, de a pregăti proiectul deciziei, a anexelor necesare. De asemenea nu este prea clar cum de asigurat principiul proporționalității, cu nr populației, de exemplu, care ar fi formula sau criteriile. Considerăm oportun de lăsa la latitudinea autorităților UAT vizate, din moment ce proiectul deciziei de amalgamare este aprobat de grupul de lucru prin consens.</p>	<p>La art. 9: a) la alin. (2), se consideră judicios ca după sintagma „este compus”, să fie inclus textul „în mod proporțional”, în vederea asigurării principiului proporționalității, printr-un echilibru just, raport adecvat a echității și măsurilor luate;</p> <p>b) la alin. (4) lit. d), în temeiul regulilor de tehnică normativă textul „punctul 18 din Legea nr. 741/1996</p>	<p>Se acceptă.</p>

despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova.” se va substitui cu textul „, pct. 18 din Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.741/1996.”

c) alin. (5), prevede aprobarea proiectului de decizie privind amalgamarea voluntară a UAT ”prin consens”. În context, se propune explicarea sau revizuirea sintagmei ”prin consens”, deoarece aceasta nu este clară și nu explică cum va fi luată decizia – prin vot majoritar, unanim sau într-un alt mod.

Se acceptă parțial.

Alin. (5) de la art. 9 se completează cu următoarea propoziție: „Ședința Grupului de lucru comun în cadrul căreia se decide aprobarea proiectului de decizie privind amalgamarea este deliberativă dacă la ea sunt prezenți membri desemnați din partea tuturor autorităților administrației publice locale ale UAT vizate.” În același timp, considerăm oportună păstrarea aprobării proiectului de decizie de către grupul de lucru comun prin consens (adică acceptarea unanimă, găsirea compromisurilor). În cazul în care s-ar propune adoptarea proiectului de decizie cu o anumită majoritate, cel mai probabil, UAT ai căror reprezentanți vor vota împotriva sau se vor abține, nu vor mai parcurge următoarele etape, de consultare a populației, de examinare și aprobare a deciziei respective în consiliul local. Încă odată, subliniem caracterul voluntar al procesului la această etapă, prin urmare procesele de amalgamare voluntară vor avea loc doar dacă este o susținere și o înțelegere veritabilă din partea reprezentanților UAT participante, prin urmare consensul este necesar. Nu în ultimul rând, rolul grupului de lucru comun va fi preponderent de natură tehnică, să pregătească proiectele de decizii și anexele la acesta, consiliile locale fiind acelea care își dau acordul de a iniția sau de a accepta propunerea de a participa la un proces de amalgamare voluntară și respectiv adoptă deciziile de amalgamare voluntară la o etapă ulterioară.

<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prim intermediul proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative conexe proiectului de lege privind amalgamarea voluntară se propune modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, precum și a Regulamentului cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova aprobat prin Legea nr. 741/1996, prin care este prevăzută o procedură specifică pentru procesul de amalgamare voluntară, inclusiv în ceea ce privește lista documentelor care trebuie prezentate și subiecții și modul de înaintare a proiectelor de lege în Parlament pentru modificarea legii nr. 764/2001 pentru realizarea amalgamărilor voluntare. Rolul Cancelariei de Stat și a Guvernului în avizarea proceselor de amalgamare voluntară și respectiv de elaborare și înaintare în Parlament a proiectelor de lege de modificare a legii nr. 764/2001, în contrast cu expedierea dosarelor de către APL care decid să se amalgameze direct Parlamentului este un pas necesar pentru a asigura corespunderea proceselor de amalgamare cerințelor legale și metodologiei de amalgamare voluntară a UAT și pentru a evita politizarea excesivă și a ușura sarcina organului legislativ. Propunem menținerea abordării actuale.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Conform alineatelor 3)-6) din art. 10 "Procedura de adoptare a deciziilor privind amalgamarea voluntară", Cancelaria de Stat, ca autoritate publică, conform proiectului "...va emite avize motivate privind corespunderea sau necorespunderea inițiativei de amalgamare voluntară criteriilor și condițiilor prevăzute de prezenta lege..." "... va elabora proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 764/2001..." etc., pe când pct. 2 din Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova aprobat prin Legea numărul 741/1996 prevede că „Formarea, comasarea, decomasarea și desființarea comunelor și satelor (ca unități administrativ teritoriale) stabilirea și transferarea centrelor lor administrative, stabilirea și modificarea hotarelor raioanelor, comunelor și satelor (ca unități administrativ teritoriale) se hotărăsc de către Parlament la propunerea consiliilor locale respective după consultarea cetățenilor.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Obiecția dat este contrarie cu prevederile noului Codul electoral nr.325/2022, care este în vigoare de la 01.01.2023.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Denumirea art. 10, după cuvântul "Procedura" se va completa cu cuvântul "de".</p> <p>La articolul 12 alin. (1) sintagma „ articolului 178” se va substitui cu textul „Titlului VI, Capitolul 14, Referendumul local”, dat fiind faptul că art. 178 prevede adoptarea, publicarea și intrarea în vigoare a referendumurilor republicane.</p> <p>La art. 14 alin. (2) textul ”este organizat și acordat” se propune a fi substituit cu textul ”sunt organizate și acordate”.</p>	<p>Denumirea art. 10, după cuvântul "Procedura" se va completa cu cuvântul "de".</p> <p>La articolul 12 alin. (1) sintagma „ articolului 178” se va substitui cu textul „Titlului VI, Capitolul 14, Referendumul local”, dat fiind faptul că art. 178 prevede adoptarea, publicarea și intrarea în vigoare a referendumurilor republicane.</p> <p>La art. 14 alin. (2) textul ”este organizat și acordat” se propune a fi substituit cu textul ”sunt organizate și acordate”.</p>

<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Aviz nr.19/1224 din 11.04.2023)</p>	<p>Pct.(1) din art.12 necesită a fi revizuit din considerentul că art.178 din Codul electoral prevede adoptarea, publicarea și intrarea în vigoare a hotărârii supuse referendumului republican.</p> <p>Art.4 din Legea nr.1040/1992 cu privire la referendum este stipulat că „nu pot fi supuse referendumului republican probleme privind impozitul bugetul, diviziunea teritorial-administrativă, amnistierea, grațierea, măsuri extraordinare sau de urgență pentru asigurarea ordinii publice, sănătății și securității populației, și nici alegerea, numirea sau demiterea factorilor decizionali probleme ce țin de competența Parlamentului, a Președintelui Republicii Moldova și a Guvernului”.</p> <p>Consideră oportun de a include în proiectul de lege o modalitate legată de procedurile de personal în cazul amalgamării a două sau mai multe UTA (transferuri, disponibilizări, reducerea efectivului de personal etc.)</p>	<p>Nu se acceptă. Obiecția dat este contrarie cu prevederile noului Cod electoral nr.325/2022, care este în vigoare de la 01.01.2023.</p> <p>Nu se acceptă. Legea 1040/1992 a fost abrogată.</p>
<p>Ministerul Mediului (Aviz nr.02-05/694 din 12.04.2023)</p>	<p>La Articolul 3. Principii de bază din Capitolul I, considerăm judicios de a completa alin. (1) cu lit. f) în următoarea redacție: „f) Regionalizarea - reprezintă un element-cheie pentru îmbunătățirea eficienței infrastructurii și serviciilor locale de apă și de canalizare, gestionare a deșeurilor, sub aspectul calității și costurilor, în vederea atingerii obiectivelor de mediu, dar și a asigurării investițiilor, operării, strategiei de dezvoltare pe termen lung a sectorului de alimentare cu apă și sanitație, gestionării deșeurilor și dezvoltării armonioase a regiunii.”</p> <p>Conform prevederilor Art. 4 alin. (2) din proiect, prevede că o UAT amalgamată al cărei centru administrativ a fost selectat și agreat un oraș/municipiu obține statut de oraș/municipiu. Sugerăm autorului, că la atribuirea acestui statut ar trebui să se țină cont de prevederile art. 6-8 din Legea nr. 764/2001 privind</p>	<p>Nu se acceptă. Procedurile privind transferurile, disponibilizările, reducerea efectivului de personal vor fi descrise în metodologia post amalgamare și vor avea loc în conformitate cu prevederile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și ale Codului muncii.</p> <p>Nu se acceptă. Nu face parte din obiectul de reglementare și scopul legii. Deși procesele de amalgamare voluntară vor contribui la regionalizarea infrastructurii și operatorilor de servicii comunale și nu numai, regionalizarea ca principiu în sensul propus e mai oportun de inclus în legea nr. 1402/2002 cu privire la serviciile de gospodărie comunală, legea nr. 303/2013 cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în viitoarea lege cu privire la gestionarea deșeurilor/salubritate, etc.</p> <p>Se acceptă. Alineatul (2) de la articolul 4 se exclude.</p>

	<p>organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, care delimitează clar în ce condiții o unitate teritorial-administrativă obține statutul de oraș/municipiu.</p>	
<p>Nu se acceptă.</p> <p>Amalgamarea voluntară a UAT trebuie să fie un proces asumat și sustenabil, mai ales că rezultatele reale pot fi observate cu adevărat doar după o etapă de tranziție suficient de lungă pentru finalizarea procesului de consolidare instituțională. Într-adevăr ar putea să existe situații când deciziile consiliilor locale privind amalgamarea ar putea fi atacate în instanțele de judecată, însă amalgamarea (comasarea) propriu-zisă conform deciziilor consiliilor locale de amalgamare are loc în baza legii de modificare a legii 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova adoptată de către Parlament. După această etapă, deciziile consiliilor locale nu mai pot fi atacate în judecată, ci doar legea de modificare ar putea fi obiectul unei sesizări la Curtea Constituțională. Posibilitatea apariției unor astfel de cazuri de sesizare este a instanțelor de judecată la etapele incipiente, fie la Curtea Constituțională după aprobarea legii de modificare a legii 764/2001 nu pot fi excluse, dar sensul normei de la art. alin. (1) lit. c) este că anume consiliile locale care au luat decizia de amalgamare, din propria inițiativă sau la propunerea altor subiecți, nu pot reveni asupra deciziei de amalgamare și nu pot solicita de comasarea și revenirea la situația anterioară.</p>	<p>Referitor la condiția stabilită la art. 5 alin. (1) lit. c) privind faptul că procesul de amalgamare voluntară este ireversibil, considerăm că acesta este un criteriu prea general, iar calificarea acestuia s-ar baza pe aprecieri de ordin subiectiv. De ținut cont că deciziile consiliilor locale adoptate în acest sens pot fi atacate în instanțele de judecată, ulterior emise hotărâri privind anularea acestor decizii.</p>	
<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În baza propunerii Ministerului Justiției, litera e) de la art. 6 se exclude. În dependentă de numărul inițiativelor/proceselor de amalgamare voluntară recepționate, guvernul v-a putea fie să includă într-un proiect de lege modificările necesare la anexele legii nr. 764/2001 pentru un caz aparte, fie le va putea grupa câteva cazuri de amalgamare și să le includă în același</p>	<p>Conform prevederilor art. 6 lit. e) și 10 alin. (7) din proiect, Guvernului îi revine atribuția de a examina, aproba și transmite Parlamentului proiectele de legi pentru modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova. Totodată, art. 16 alin. (2) lit. c) din proiect utilizează la numărul singular denumirea actului ce confirmă finalitatea procesului de amalgamare, și anume: „intrarea în vigoare a legii de modificare a Legii nr. 764/2001 privind</p>	

	organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova”. Astfel, nu este clar dacă decizia de aprobare a amalgamărilor voluntare efectuate se propune de a fi într-un singur act legislativ care să conțină toate modificările Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova în urma amalgamărilor voluntare sau după fiecare proces desfășurat se va interveni cu modificări. Or, având în vedere argumentele expuse în nota informativă la proiectul de lege, amalgamarea voluntară urmează să fie succedată de amalgamarea legislativă.	proiect de lege de modificare a legii nr. 764/2001. Procesul de amalgamare voluntară va fi unul continuu și iterativ pentru o anumită perioadă de timp, până când eventual nu va fi decisă trecerea la amalgamarea obligatorie. Nu toate amalgamările voluntare vor avea loc concomitent. Prin urmare pentru fiecare proces de amalgamare voluntară va fi necesară o lege de modificare a legii nr. 764/2001, fie pentru mai multe inițiative odată, fie separat, cum a fost menționat mai sus.
Ministerul Educației și Cercetării (<i>Aviz nr. 08/5-07/1748 din 13.04.2023</i>)	Lipsă de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Ministerul Sănătății (<i>Aviz nr. 03/1304 din 13.04.2023</i>)	Lipsă de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Ministerul Culturii (<i>Aviz nr. 05-07/891 din 13.04.2023</i>)	Lipsă de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Agenția Serviciilor Publice (<i>Aviz nr. 01/0603 din 06.04.2023</i>)	La art.5 alin.(1) lit.a), propunem de revizuit utilizarea cuvântului „enclavă”, noțiune care se atribuie unui teritoriu populat în raport cu teritoriul statului cărui aparține și alte state, ci nu în raport cu teritoriile unităților administrativ-teritoriale.	<i>Se acceptă.</i> La art. 5, alin. (1), cuvintele „, fără a fi create enclave” se exclud. Cerința de a avea un teritoriul continuu în cadrul UAT amalgamate asigură de fapt că nu pot fi create enclave, pe de o parte, iar pe de altă parte faptul că o UAT nu se poate comasa sau adera la o UAT amalgamată dacă UAT care se comasează.

<p>Agenția Proprietății Publice (Aviz nr. 05-03-2334 din 10.04.2023)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>
<p>Agenția Relații Funciare și Cadastru (Aviz nr. 36/01-05/341 din 14.04.2023)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>
<p>Comisia Electorală Centrală (Aviz nr. CEC-8/1949 din 14 aprilie 2023)</p>	<p>1. La art. 2, conform definiției primei noțiuni „amalgamare voluntară”, fuziunea benevolă a două sau mai multe UAT de nivelul întâi are loc în baza „deciziilor consiliilor locale respective”, astfel fiind omisă, cel puțin ca opțiune suplimentară de consultare a cetățenilor, procedura referendurilor locale consultative, observație valabilă pentru întreg conceptul proiectului de lege.</p>	<p><i>Nu se acceptă.</i> Articolul 10, alin. (1) și (2) din proiectul legii prevede consultarea publică a proiectelor de decizii privind amalgamarea voluntară, prin metodele și formele prevăzute de legislația din domeniul transparenței procesului decizional. Conform art. 11, alin. (1) din legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, referendumul este una din formele respective de consultare. În plus prevederile Constituției, a legii 436/2006 privind administrația publică locală (consultarea populației în probleme locale de interes local), ale codului electoral cu privire la referendumul local (inclusiv de la art. 218, alin.(2)) sunt aplicabile și confirmă posibilitatea organizării unui referendum local consultativ, în această chestiune, așa cum prevede legislația.</p>
	<p>Cu referire la termenul „fuziune” utilizat în cea de-a treia noțiune „proces de amalgamare voluntară”, reiterăm că, potrivit art. 218 alin. (2) din Codul electoral, poate fi supusă referendumului local consultativ „comasarea” mai multor localități de același nivel. Totodată, cadrul normativ aferent, în particular Legea nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-</p>	<p><i>Se acceptă.</i> În tot proiectul legii cuvântul „fuziune” se substituie cu cuvântul „comasarea” cu acordarea la forma respectivă.</p>

	<p>teritoriale a Republicii Moldova și Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, utilizează expresiile juridice privind formarea (desființarea), comasarea (decomasarea) sau schimbarea statutului UAT, după caz, modificarea hotarelor UAT.</p> <p>3. Art. 4 alin. (2) din proiect prevede că o UAT amalgamată al cărei centru administrativ a fost selectat și agreat un oraș/municipiu obține statut de oraș/municipiu.</p> <p>Considerăm că la atribuirea acestui statut ar trebui să se țină cont de prevederile art. 6-8 din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, care delimitează clar în ce condiții o unitate teritorial-administrativă obține statutul de oraș/municipiu.</p> <p>Articolul 5 alin. (1) din proiect instituie condițiile de bază care determină realizarea procesului de amalgamare voluntară. Totuși, având în vedere condițiile stabilite la lit. a) – c), coroborate cu lit. d) din norma indicată, considerăm necesară clarificarea dacă acestea urmează a fi respectate cumulativ sau fiind suficientă întrunirea uneia dintre aceste condiții.</p> <p>La același articol, alin. (1) lit. b), în partea ce ține de respectarea condiției de minim 3000 de locuitori pentru constituirea UAT amalgamate, necesită a fi precizată sursa oficială/instituția responsabilă de furnizarea datelor privind populația unei UAT amalgamate. Atragem atenția că o astfel de informație ar putea fi furnizată atât de Agenția Servicii Publice în baza datelor din Registrul de Stat al Populației, cât de Biroul Național de Statistică în baza datelor procesate. Având în vedere condițiile și criteriile diferite de procesare și stocare a acestor date, se impune necesitatea precizării la nivelul actului legislativ sursa oficială de furnizare a datelor privind populația în procesul de amalgamare voluntară.</p> <p>La art. 5 alin. (3) considerăm că ar fi just să fie aprobate la nivel de act legislativ criteriile și condițiile detaliate pentru</p>	
		<p>Se acceptă. Alineatul (2) de la articolul 4 se exclude.</p>
		<p>Se acceptă. La alineatul (1), după cuvântul „condiții” se completează cu cuvântul „cumulative”. Lidera d) de la alineatul (1) devine alineatul (2). Următoarele alineate se renumerotează corespunzător.</p>
		<p>Se acceptă. Litera b) se completează cu textul „furnizate de Biroul Național de Statistică”.</p>
		<p>Nu se acceptă.</p>

<p>amalgamarea voluntară, inclusiv pentru selectarea centrelor administrative ale UAT amalgamate.</p>	<p>Decizia finală de aprobare a proceselor de amalgamare voluntară aparține Parlamentului Republicii Moldova, iar legea organică de modificare a legii nr. 764/2001 reprezintă actul prin care organizarea teritoriului este modificată, așa cum prevede art. 72 din Constituție. Totuși Parlamentul în calitatea de autoritate legislativă nu deține toate instrumentele și capacitățile pentru modelarea, pregătirea și ajustarea criteriilor pentru realizarea reformei. Criteriile și condițiile de bază pentru realizarea proceselor de amalgamare voluntară sunt incluse în proiectul legii (art. 5). Metodologia de amalgamare aprobată de guvern va stabili unele criterii și condiții tehnice și obiective, cum ar fi distanța maximă admisibilă dintre viitorul centru administrativ al UAT amalgamate și cel mai îndepărtat UAT care se amalgamează. Nu în ultimul rând, obiectul de reglementare a legii de față este amalgamarea voluntară a UAT, respectiv consiliile locale după consultarea cetățenilor vor fi în drept să decidă dacă doresc să participe la un proces de amalgamare, iar parlamentul va formaliza decizia respectivă prin adoptarea legii de modificare respective. În plus, analizând și practica comparativă a altor state, în cazul reformelor teritoriale, autoritatea executivă centrală este abilitată cu sarcina de a analiza opțiunile și de a propune harta administrativ-teritorială nouă a țării în cazul reformelor normative sau a criteriilor în cazul reformelor voluntare (a se vedea exemplul Estoniei, Ucrainei).</p>
<p>amalgamarea voluntară, inclusiv pentru selectarea centrelor administrative ale UAT amalgamate.</p>	<p>Nu se acceptă. În contextul propunerilor ministerului justiției care au fost acceptate de autor, aceste observații nu mai sunt actuale.</p>
<p>amalgamarea voluntară, inclusiv pentru selectarea centrelor administrative ale UAT amalgamate.</p>	<p>În procesul de amalgamare, conform art. 6 lit. e) și 10 alin. (7) din proiect, Guvernului îi revine atribuția de a examina, aproba și transmite Parlamentului proiectele de legi pentru modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova. În același timp, art. 16 alin. (2) lit. c) din proiect utilizează la numărul singular denumirea actului ce confirmă finalitatea procesului de amalgamare, și anume:</p>

	<p>„intrarea în vigoare a legii de modificare a Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova”.</p>	
<p>Nu se acceptă. A se vedea argumentele de mai sus la același subiect.</p>	<p>Descrierea competențelor autorităților administrației publice locale de nivelul întâi în procesul de amalgamare voluntară, conform art. 7 din proiectul de lege, reconfirmă observațiile expuse mai sus privind lipsa reglementărilor care să ofere ca alternativă de consultare a cetățenilor și mecanismul de referendum local.</p>	
<p>Nu se acceptă. Grupul de lucru comun al APL care intenționează să se amalgameze voluntar este creat din reprezentanți ai autorităților administrației publice locale din toate UAT vizate, delegați de consiliile locale respective. Din coroborarea alin. (1) și (2) al articolului 9 este clar că este un grup de lucru creat de către UAT care intenționează să se amalgameze (inițiat sau acceptat propunerea de inițiere a unui proces de amalgamare). UAT amalgamată încă nu este formată la această etapă, nu are cum să fie entitatea responsabilă de crearea grupului de lucru. Suplimentar, în metodologia de amalgamare voluntară a UAT aprobată de guvern vor fi expuse mai detaliat procedurile de pregătire a proiectelor de decizii de amalgamare și de formare și activitate a grupului de lucru comun.</p>	<p>Analizând prevederile art. 7 lit. b) în corelare cu art. 9 alin. (1) din proiectul de lege, observăm că acestea nu conțin reglementări care să stabilească în mod clar modul și entitatea responsabilă pentru crearea grupului de lucru comun al UAT participante. În acest caz, prezumăm că decizia de creare a grupului de lucru comun al UAT participante urmează să fie luată de consiliul local al UAT amalgamate, aspect care, însă, necesită a fi precizat expres în proiectul de lege.</p>	
<p>Se acceptă parțial. Se exclude litera c) de la articolul 8, alineatul (1). La această etapă este vorba doar de propunerea de a iniția un proces de amalgamare voluntară, nefiind justificat efortul de acumulare a semnăturilor printr-un proces complex ca și cel prevăzut la codul electoral art. 221-225, din moment ce după asta ar urma oricum să se expună consiliul local respectiv atât în privința inițierii (acceptării propunerii care vine de la unul din subiecții indicați), cu majoritate consilierilor locali aleși, precum și la etapa de aprobare a deciziei de amalgamare</p>	<p>Prevederile art. 8 alin. (1) din proiectul de lege stabilesc etapa de inițiere a procesului de amalgamare voluntară, care este urmată de etapa adoptării deciziei privind amalgamarea voluntară în temeiul art. 10. La o primă analiză, notăm că procedura propusă este asemănătoare celei stabilite în cazul inițierii și desfășurării referendumurilor locale în condițiile art. 220 și 226 din Codul electoral. Totuși, în cazul subiecților de inițiere a referendumurilor locale, în particular al celor stabiliți la art. 220 lit. d) din Codul electoral, și anume: 10% din numărul cetățenilor cu drept de vot care au domiciliul pe teritoriul unității</p>	

<p>administrativ-teritoriale respective, procedura în acest caz este detaliată la art. 221 – 225 din cod.</p>	<p>voluntară (2/3 din numărul consilierilor locali aleși). Considerăm că va fi mai lesne pentru această etapă oarecum tehnică ca propunerea să vină de la primar sau de la 1/3 din consilierii locali aleși. Cum am menționat mai sus, opțiunea supunerii chestiunii în cauză (a proiectului de decizie locală, cu formularea unei întrebări specifice) poate fi supusă unui referendum local consultativ.</p>
<p>Analizând prevederile art.10 alin. (1) din proiect se confirmă observațiile formulate la pct. 1 din prezentul aviz, și anume că referendumul local, în calitate de formă alternativă de consultare directă a cetățenilor, nu a fost luat în calcul de autorii proiectului. Astfel, art.11 alin. (1) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, identifică și referendumul în calitate de modalitate de consultare publică a cetățenilor pe marginea proiectelor de decizii, inclusiv celor de inițiere/aprobare a procedurii de amalgamare voluntară. Cu toate acestea, termenul de consultare publică stabilit la art. 10 alin. (1) din proiect nu poate fi respectat în condițiile optării pentru modalitate consultării prin referendum local.</p>	<p>Se acceptă parțial. A se vedea explicațiile de mai sus la acest subiect, plus modificările operate la propunerea ministerului justiție în privința perioadei de consultare.</p>
<p>Observăm că art. 12 din proiect stabilește modul de alegere a autorităților administrației publice locale ale UAT amalgamate. De fapt, norma propusă prevede că în UAT amalgamate se organizează alegeri locale noi, a căror dată se stabilește de Comisia Electorală Centrală ținând cont de prevederile art. 178 din Codul electoral. [...] În acest context, atragem atenția că, potrivit art. 178 alin. (2), lit. (a) din Codul electoral, alegeri noi pot fi organizate de două ori pe an, iar în ultimul an al mandatului de primar și în ultima jumătate de an a mandatului de consilier alegeri locale noi nu pot fi organizate</p>	<p>Se acceptă. În legea de modificare a unor acte normative se va modifica alineatul (2) de la art. 178. Acesta se completează cu următorul enunț: „Restricțiile prevăzute la prezentul alineat nu sunt aplicabile în cazul prevăzut la alineatul (1), litera d).”</p>
<p>Analizând prevederile art. 13 alin. (3) în coroborare cu art. 12 din proiect, menționăm intenția autorului proiectului de a reglementa soluții diferite în funcție de tipul alegerilor locale ce urmează a fi organizate. [...]</p>	<p>Se acceptă. În legea de modificare a unor acte normative, la Art. I, pct. 3, la Articolul 25 al legii nr. 436/2006 privind</p>

		<p>administrația publică locală se propune completarea cu literele d) și e) cu următorul conținut:</p> <p>„d) în cazul amalgamării voluntare a unității administrativ-teritoriale, din momentul constituirii consiliului local al unității administrativ-teritoriale amalgamate;</p> <p>e) în cazul aderării unității administrativ-teritoriale la o unitate administrativ-teritorială amalgamată, din momentul intrării în vigoare a legii de modificare a Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.”</p>
<p>CALM (<i>Aviz nr. 82 din 12.04.2023</i>)</p>	<p>Proiectul pune „scop în sine” amalgamare voluntară, fiind necesar ca scopul legii să fie consolidarea capacităților APL cu menționarea tuturor modalităților de cooperare, asociere, delegare intercomunitară, precum și finalmente amalgamarea voluntară ca o modalitate avansată în rezultatul aplicării/analizei tuturor posibilităților optime de consolidare.</p> <p>Proiectul de lege este unul de echitate și chiar discriminare între APL de diferite niveluri. De ce nivelul II nu ar putea participa la acest proces prin utilizarea modalității de municipalizare (pe baza experienței actuale a mun. Chișinău și mun. Bălți). Cu atât mai mult proiectul va fi mai diversificat și va include și mecanismul de „poli de creștere,, adică nu doar unilateral - amalgamarea?</p> <p>Minimul de 3000 locuitori (art. 5 din Proiect) este unul cantitativ, neargumentat și chiar abuziv din punct de vedere a sensului legii de proces volitiv. Ar trebui exclus pragul obligatoriu, în special că art. 17 alin. (2) din Legea nr. 764/2001 prevede că unitatea administrativ-teritorială de sine stătătoare se formează dacă are o populație, de regulă, de cel puțin 1500 de locuitori și dispune de mijloace financiare suficiente pentru întreținerea aparatului primăriei și instituțiilor sferei sociale, iar alin. (3) că „în cazuri excepționale, Parlamentul poate stabili, prin lege organică, formarea unei unități administrativ-teritoriale de sine stătătoare cu un număr de locuitori mai mic decât cel</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Obiecția dată nu face parte din obiectul de reglementare. Cooperarea, asocierea, delegarea intercomunitară sînt reglementate de alte acte normative, inclusiv Legea nr.17/2023.</p>
		<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea dată (participarea nivelului II) nu face parte din obiectul de reglementare și scopul legii în cauză cu privire la amalgamarea voluntară a UAT de nivelul I.</p> <p>Conform practicii internațională, subiecți ai amalgamării voluntare sunt doar UAT de nivelul I, și nicidecum, unitățile de nivelul II sau regionale.</p>
		<p>Nu se acceptă.</p> <p>Scopul criteriului stabilit de minimum 3000 de locuitori pentru o UAT amalgamată este un instrument al politicii publice a guvernului pentru a încuraja crearea unor UAT fiabile din punct de vedere administrativ. (Nu are ca scop modificarea prevederilor Legea nr. 764/2001).</p>

	<p>prevăzut la alin. (2), modificând anexa respectivă a prezentei legi”. Credem că trebuie să fie criterii sau repere calitative orientative pentru APL. Respectiv minimul de 1500 locuitori din legislația privind organizarea administrativ-teritoriale este suficient în condițiile depopulării excesive a teritoriului statului.</p> <p>Nu este prevăzută expres derogarea de la norma prin care consiliile raionale, municipale, aprobă propunerile privind hotărârile unităților administrativ teritoriale (art. 9 din Codul funciar).</p>	
<p>Nu se acceptă.</p> <p>Legea privind amalgamarea voluntară și proiectul de lege privind modificarea unor acte normative stabilește o procedură specifică privind inițierea, consultarea, adoptarea de către consiliile locale respective, avizarea de către Cancelaria de Stat și aprobarea modificării legii 764/2001 de către Parlament.</p>		
<p>Nu se acceptă.</p> <p>Decizia finală de aprobare a proceselor de amalgamare voluntară aparține Parlamentului Republicii Moldova, iar legea organică de modificare a legii nr. 764/2001 reprezintă actul prin care organizarea teritoriului este modificată, așa cum prevede art. 72 din Constituție.</p> <p>Metodologia de amalgamare voluntară aprobată de Guvern va stabili unele criterii și condiții tehnice și obiective, cum ar fi distanța maximă admisibilă dintre viitorul centrul administrativ al UAT amalgamate și cel mai îndepărtat UAT care se amalgamează.</p>	<p>În contextul celor menționate, criteriile și condițiile generale de amalgamare trebuie să fie în lege (art. 5 alin. (3) din Proiect), altfel efectiv are loc delegarea legislativă Guvernului de a adopta unele norme primare. Aceasta contravine principiilor transparenței, previzibilității sau securitatea raporturilor juridice, precum și autonomiei locale („dreptul și capacitatea efectivă a autorităților publice locale de a reglementa și gestiona, în condițiile legii...”, notă: dar nicidecum în condițiile Guvernului (!?)). Astfel, în mai multe norme ale Proiectului, contrar statuțiilor Art. 72 alin. (3) lit. f) din Constituția Republicii Moldova (care prevede că organizarea administrației locale și organizarea teritoriului se reglementează prin lege organică), se încredințează Guvernului (art. 5 alin. (3), art. 6 lit. b) ș.a.) aprobarea criteriilor și condițiilor pentru amalgamare voluntară, inclusiv pentru selectarea centrelor administrative a UAT amalgamate, aprobarea metodologiei de amalgamare voluntară, ceea ce înseamnă că prin aceste norme se intră într-o dimensiune de neconstituționalitate. Or, toate reglementările ce vizează domeniile statuate de Constituție trebuie să fie parte componentă a legii organice și nicidecum să fie aprobate de Guvern. Conform Constituției, organizarea teritoriilor la fel ține de competența Parlamentului care urmează să adopte legi organice,</p>	

	<p>nicidecum a Guvernului. „În proiectul de lege este prevăzut că metodologia cu criterii de amalgamare concrete se va regăsi într-o hotărâre de Guvern, ceea ce ar însemna o încălcare a Constituției”.</p>	
	<p>Conform prevederilor Art. 181 din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, unitățile administrativ-teritoriale sunt supuse înregistrării în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor, iar Proiectul nu reglementează aspectele de modificare sau radiere a înscrisurilor din Registru.</p>	<p>Nu se acceptă. Detaliile date vor fi prevăzute în metodologia post-amalgamare care va fi adoptată de către Guvern.</p>
	<p>Principiul „transparența în procesul decizional”, așa cum este descris la art. 3 lit. d) din Proiect, de fapt este principiul constituțional (Art. 109 alin. (1) din Constituție) „consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit” și urmează a respecta norma constituțională, iar principiul (respectarea principiilor autonomiei locale) expus la art. 3 lit. c) ar trebui expus în redacția în care este formulat în Carta Europeană a Autonomiei Locale.</p>	<p>Se acceptă parțial. La lit. c) (actuala redacție) textul „transparența în procesul decizional” se înlocuiește cu „consultarea cetățenilor”. Cât privește principiul respectarea autonomiei locale, ca urmare a multiplelor propuneri recepționate la acest subiect în cadrul consultărilor publice organizate în procesul de elaborare a proiectului de lege (înainte de expedierea spre avizare) acest punct a fost exclus. Autorii propunerilor au motivat că acesta reprezintă un principiu constituțional și nu necesită să fie inclus în proiectul legii pentru că respectarea acestui principiu constituțional nu este condiționat de includerea în acest proiect de lege, iar conform tehnicii legislative urmează să fie excluse dublările.</p>
	<p>Ireversibilitatea amalgamării (art. 5 alin (1) lit. c) din Proiect). Problema cu ireversibilitatea se referă la motivare, respectiv există riscuri că APL vor fi mai reticenți la amalgamare din cauza ireversibilității. Mai ales că Republica Moldova nu dispune, ca alte țări dezvoltate, de resurse financiare pentru motivarea continuă și de lungă durată a procesului. Aceste restricții de asemenea afectează sensul legii de amalgamare ca un proces volitiv, respectiv ulterior după amalgamare ar trebui să intre mecanisme generale de reorganizare a unităților</p>	<p>Nu se acceptă. Amalgamarea voluntară a UAT trebuie să fie un proces asumat și sustenabil, mai ales că rezultatele reale pot fi observate cu adevărat doar după o etapă de tranziție suficient de lungă pentru finalizarea procesului de consolidare instituțională.</p>

	<p>administrativ-teritoriale conform „dreptului autorităților publice locale de a adopta liber decizii, în condițiile legii, fără intervenții din partea altor autorități publice, în scopul realizării intereselor sale” (principiul autonomiei decizionale).</p> <p>Un APL poate iniția amalgamare pentru un alt APL (art. 8 alin. (1) lit. d) din Proiect). Este un amestec în autonomia și democrația locală precum și în suveranitatea teritorială. În mod normal, mai întâi trebuie de înțeles cu unul din trei – cu primarul, cu consiliu local sau cu populația. Dacă acești trei nu vor să inițieze amalgamarea, cum se poate de permis unui alt APL de a iniția procedura de amalgamare pe alt teritoriu, respectiv de pierdut timp și resurse de trecere prin toate proceduri stabilite? Plus va fi o pierdere de timp și pentru celelalte APL care vor să intre în procesul de amalgamare respectiv. Această situație chiar ar duce la o anumită antagonizare dintre APL. Eventuala soluție ar fi de scos acest alineat.</p> <p>Aderare la amalgamare (art. 13 din Proiect). Întrebarea este – ce înseamnă aderare la amalgamare? De fapt este vorba despre o alta amalgamare, un alt proces de amalgamare. Mai ales dacă prima amalgamare a unit niște localități cu o anumită populație per total, iar apoi se dorește amalgamarea cu altă APL cu populație semnificativ mai mare. Mai ales dacă dorința de amalgamare va apărea peste un anumit timp – peste 2-3 ani după prima amalgamare. Eventual articolul respectiv poate fi exclus.</p> <p>În proiect lipsește rolul Comisiei paritare privind politicile (cele mai importante etape ale procesului) și acordarea stimulentei financiare (art. 6, etc. din Proiect). Ar urma de inclus la concret.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În proiectul legii nu se discută de dreptul de a iniția pentru altă APL/UAT, ci despre înaintarea unei propuneri de inițiere, care este alt lucru. Fiecare consiliul local decide pentru UAT-respectiv.</p>
	<p>Aderare la amalgamare (art. 13 din Proiect). Întrebarea este – ce înseamnă aderare la amalgamare? De fapt este vorba despre o alta amalgamare, un alt proces de amalgamare. Mai ales dacă prima amalgamare a unit niște localități cu o anumită populație per total, iar apoi se dorește amalgamarea cu altă APL cu populație semnificativ mai mare. Mai ales dacă dorința de amalgamare va apărea peste un anumit timp – peste 2-3 ani după prima amalgamare. Eventual articolul respectiv poate fi exclus.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Pentru a evita situația în care au loc amalgamări succesive (mai corect aderări) la UAT recent amalgamate și organizarea alegerilor locale noi de fiecare dată, este necesară prevederea unor reguli distincte pentru „amalgamările noi” cu implicarea unor UAT deja amalgamate după intrarea în vigoare a prezentei legi.</p>
	<p>La art. 7 și altele din Proiect (competența APL) trebuie să rămână loc și pentru referendum local, nu doar formele transparente în procesul decizional. Art. 7 din Proiect nu</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Comisia paritară este o platformă de dialog și consultativă între APL și APC. Atribuțiile de autoritate publică sunt îndeplinite de Guvern și autoritățile de specialitate ale administrației publice centrale în modul stabilit de lege. Atribuțiile Comisiei Paritare sunt stabilite în pct. 4 din Regulamentul acesteia aprobat prin HG 608/2010.</p>
	<p>transparentei în procesul decizional. Art. 7 din Proiect nu</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Art. 10, alin. (1) din lege prevede că după elaborarea și aprobarea proiectului de decizie de către grupul de lucru</p>

<p>comun, autoritățile administrației publice locale ale UAT participante vor asigura, în mod obligatoriu, consultarea publică a proiectelor de decizii privind amalgamarea voluntară, prin metodele și formele prevăzute de legislația din domeniul transparenței procesului decizional.</p>	<p>stabilește expres competențele autorităților deliberative și competențele autorităților executive ale administrației publice locale, nefiind respectate criteriile de previzibilitate și claritate a normelor. Respectiv articolul nu stabilește în mod obligatoriu consultarea cetățenilor prin referendum local și după caz, derogări de la Codul electoral, pentru a elimina eventuale blocaje (art. 240 Cod electoral: referendumul local nu este valabil dacă la el au participat mai puțin de 1/3 din numărul cetățenilor înscriși în listele electorale).</p>	
<p>Nu se acceptă. Sintagma „discuții neformale prealabile” a fost reformulată, și se referă la discuții dintre UAT interesate de amalgamare și nu la consultarea cetățenilor. Legea prevede obligativitatea consultării cetățenilor.</p>	<p>Proiectul nu stabilește măsuri de promovare a „procesului”, ceea ce este de presupus că cetățenii în mare parte nu vor fi informați în mod plenar asupra acestuia și în special asupra efectelor. „Discuțiile neformale prealabile proiectului de amalgamare” (art. 8 alin. (5) din Proiect ar putea fi înlocuite cu „faptul notoriu” care denotă din informații publicate pe paginile oficiale ale APL. Formele de „consultare publică” de la art. 10 alin. (1) din Proiect ar trebui înlocuite cu „principiile transparenței în procesul decizional” prevăzute de Legea nr. 239/2008.</p>	
<p>Nu se acceptă. Avizul motivat al Cancelariei de Stat va purta un caracter obiectiv de confirmare finală a corespunderii procesului de amalgamare cerințelor și criteriilor.</p>	<p>Formulara de la art. 10 alin. (5) din Proiect – „Cancelaria de Stat va emite un aviz motivat privind corespunderea sau necorespunderea proiectului de amalgamare voluntară criteriilor și condițiilor prevăzute de prezenta lege și de metodologia de amalgamare voluntară aprobată de Guvern” ar putea crea blocaje și cheltuieli publice nejustificate. Dacă și este necesar acest „aviz motivat”, el ar trebui prevăzut anticipat cu caracter de recomandare, până la adoptarea deciziilor de către consiliile locale.</p>	
<p>Nu se acceptă. În cazul amalgamărilor voluntare, însăși din esența acestui proces și experiența internațională acordă flexibilitatea realizării acestor amalgamări și între alegerile locale generale.</p>	<p>Intrarea în vigoare a efectelor amalgamării (art. 13 alin. (3) din Proiect) ar trebui să fie odată cu expirarea mandatelor aleșilor locali. În special fiindcă există norme care stabilesc expres cazurile de încetare înainte de termen a mandatelor (Codul electoral, Legea statutului alesului local). Totodată, nu va exista o reticență sau opunere presupusă din partea aleșilor locali care își vor putea pierde mandatele.</p>	

	<p>Proiectul nu stabilește un mod ce ar face posibilă cuantificarea stimulentei în urma amalgamării voluntare, inclusiv eventuali coeficienți, adică mecanismul de sprijin din partea statului este unul mai mult iluzoriu. În contextul celor menționate Proiectul nu admite promovarea și altor metode care pot fi aplicate în sensul /scopul așteptat, cum ar fi municipalizarea, delegarea, asocierea prin cooperare și care ar putea fi mai puțin costisitoare, mai posibile de realizat și mai previzibile.</p> <p>În proiect este utilizat impropriu termenul de „fuzionare” a UAT, pe când ar trebui utilizată terminologia Legii nr. 764/2001 - intrare sau ieșirea localității din componența UAT. Or, fuziunea în sensul legislației civile prevede încetarea subiectului de drept ce participă la proces, iar în cazul amalgamării voluntare, localitatea își păstrează identitatea (denumirea).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Municipalizarea, delegarea, asocierea prin cooperare nu fac parte din obiectul de reglementare a legii în cauză. Când privește stimulentele financiare, legea prevede mecanismul de bază, cum ar fi fondul de amalgamare voluntară aprobat prin Legea bugetului de stat (de ex. 250 mil. pentru anul 2023) și lasă loc și pentru alte mecanisme și forme de stimulare financiară a amalgamării voluntare.</p>
	<p>Eventual, Proiectul ar trebui să stabilească expres soarta angajaților din APL amalgamate, cheltuielile de inventariere și înregistrare a bunurilor, cheltuielile de perfectare a actelor de stat ce vizează domiciliul etc. În Proiect nu se menționează nimic despre perioada de după amalgamare. Respectiv cu toate crizele existente, amalgamarea voluntară este dubioasă, ar fi foarte greu de motivat APL-le de făcut amalgamări. Cu atât mai mult de asigurat un proces continuu și evolutiv. În special mecanismul privind sprijinul financiar trebuie previzibil și expus în lege, dar nu stabilit de Guvern (art. 15 din Proiect). Sprijinul se face până, după amalgamare și ce perioadă – Proiectul nu dă răspuns concret la aceste întrebări.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Terminologia de intrare și ieșire a localității din UAT se referă la subcomponente ale UAT, și nu amalgamarea completă două sau mai multe UAT. Termenul de fuziune este folosit în conformitate cu sensul Articolului 208 din Codul Civil al Republicii Moldova - Fuziunea persoanelor juridice, care prevede contopirea și absorbția. În cazul amalgamării voluntare, reorganizarea din punct de vedere juridic va avea loc prin absorbție – UAT-centru administrativ al UAT amalgamate va succeda în drepturi UAT amalgamate (absorbite).</p>
<p>UTA Gagauzia</p>	<p>- в статье 2 в понятиях «процесс добровольного объединения» и «объединенная административно-территориальная единица» слова «в силу закона о внесении</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La propunerea Ministerului Justiției, „odată cu intrarea în vigoare a legii de modificare a Legii nr. 764/2001</p>

	<p>изменений в Закон № 764/2001 об административно-территориальном устройстве Республики Молдова» заменить словами «в силу нормативных актов о внесении изменений в административное устройство Республики Молдова и АТО Гагаузия»;</p> <p>- дополнить проект закона статьей 6 1 следующего содержания:</p> <p>«Статья 61. Компетенция Народного Собрания Гагаузии выполняет следующие функции:</p> <p>а) рассматривает пакет документов об объединении административно-территориальных единиц на территории АТО Гагаузия и принимает местный закон о внесении изменений в Закон АТО Гагаузия об административно-территориальном устройстве Гагаузии (Гагауз Ери), который в течение 10 дней направляется Парламенту Республики Молдова для сведения;</p> <p>б) не позднее 15 дней с момента вступления в силу местного закона о внесении изменений в Закон АТО Гагаузия об административно-территориальном устройстве Гагаузии (Гагауз Ери)» констатирует роспуск местного совета и уведомляет в письменной форме Центральную избирательную комиссию, которая назначает дату проведения новых выборов.»</p>	<p>privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova” a fost exclus din definiția noțiunii de proces de amalgamare voluntară și unitate administrativ-teritorială amalgamată. A se vedea noțiunile respective în noua redacție.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Competențele adunării populare sunt prevăzute în Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al UTA Găgăuzia. În schimb, ținând cont de conceptul și structura proiectului legii, se propune completarea articolului 10 din proiectul legii cu alin. (8) cu următorul cuprins: „(8) În cazul proceselor de amalgamare voluntară a UAT de nivelului întâi din cadrul unității teritoriale autonome Găgăuzia, prin derogare de la prevederile alineatelor (3) – (7), autoritățile administrației publice locale ale UAT desemnate în calitate de centru administrativ al UAT amalgamate expediază Adunării Populare dosarul cuprinzând toate deciziile de amalgamare voluntară ale consiliilor locale ale UAT vizate. Adunarea Populată examinează solicitarea, și în cazul aprobării înaintează Parlamentului proiectul de lege pentru modificarea Legii 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova”.</p>
	<p>- часть (5) статьи 10 проекта закона изложить в следующей редакции:</p> <p>«(5) В случае положительного заключения, Государственная канцелярия разрабатывает проект закона о внесении изменений в Закон № 764/2001 об административно – территориальном устройстве Республики Молдова, а в случае объединения административно-территориальных единиц на территории АТО Гагаузия, Государственная канцелярия направляет пакет документов об объединении вместе с заключением в Народное Собрание Гагаузии для принятия решения о</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În contextul propunerii de mai sus care propune același lucru prin altă modalitate/tehnică legislativă.</p>

		<p>внесении изменений в административное устройство АТО Гагаузия.»;</p> <p>- часть (1) статьи 11 изложить в следующей редакции: «(1) Объединенная АТЕ считается сформированной с даты вступления в силу закона о внесении изменений в Закон № 764/2001 об административно-территориальном устройстве Республики Молдова, за исключением объединенной АТЕ, состоящей из административно – территориальных единиц, входящих в состав АТО Гагаузия, которая считается сформированной со дня вступления в силу принятого Народным Собранием Гагаузии местного закона о внесении изменений в Закон АТО Гагаузия об административно-территориальном устройстве Гагаузии (Гагауз Ери)»;</p> <p>- в части (3) статьи 13 первое предложение изложить в следующей редакции: «(3) В отступление от ст. 12 настоящего Закона, местный совет и примар АТЕ, которая вошла в состав объединенной АТЕ, прекращают свою деятельность со дня формирования объединенной АТЕ, а местный совет и примар, объединенной АТЕ расширяют свою деятельность и на АТЕ, которая вошла в ее состав».</p>	<p><i>Nu se acceptă.</i> În contextul propunerii de mai sus care propune același lucru prin altă modalitate/tehnică legislativă.</p>
		<p>- в части (3) статьи 13 первое предложение изложить в следующей редакции: «(3) В отступление от ст. 12 настоящего Закона, местный совет и примар АТЕ, которая вошла в состав объединенной АТЕ, прекращают свою деятельность со дня формирования объединенной АТЕ, а местный совет и примар, объединенной АТЕ расширяют свою деятельность и на АТЕ, которая вошла в ее состав».</p>	<p><i>Nu se acceptă.</i> În contextul acceptării propunerii altor participanți la procesul de avizare în privința momentului când o UAT amalgamată se consideră formată. Respectiv, aceasta se ca considera formată din momentul confirmării rezultatelor alegerilor autorităților locale noi. Prin urmare modificarea propusă nu se mai încadrează în logica legii, deoarece în cazul aderării la o UAT amalgamată nu au loc alegeri locale noi.</p>
<p>Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 06/2-03-46-621 din 03.05.2023)</p>		<p>Avizare/expertizare repetată (scrisoarea nr. 29-06-4465 din 26.04.2023)</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>
<p>Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 06/2-03-46-621 din 03.05.2023)</p>		<p>Necesitatea fixării în Nota informativă la compartimentul V ”Fundamentarea economico-financiară” potențialele costuri care urmează a fi suportate de către bugetul de stat în contextul organizării alegerilor locale noi pentru UAT amalgamate, în baza solicitării de alocații suplimentare din partea Comisiei Electorale Centrale. Acest fapt urmează a fi remarcat expres în Nota informativă, inclusiv sursa de acoperire în corespundere cu prevederile normei constituționale de la art.131 (6).</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p>

	<p>Necesitatea conformării la prevederile cadrului normativ în vigoare (pct.17 din Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.741/1996), precum și asigurarea incontestabilă a puterii juridice a deciziei consiliului local privind amalgamarea voluntară, avînd la bază voința reprezentativă a locuitorilor UAT ce urmează a fi supusă amalgamării voluntare exprimată prin decizia adunării generale a locuitorilor sau a referendumului local, se solicită includerea expresă a acestui deziderat în lista documentației obligatorii pentru procedura de adoptare a deciziilor consiliilor locale privind amalgamarea voluntară (art.10 din proiect).</p> <p>La art.7, după ce proiectul de lege a fost revizuit urmare a avizării, se păstrează obligativitatea asigurării consultării populației în procesul de luare a deciziilor privind amalgamarea voluntară. Dar indiscutabil este conformarea la cadrul juridic în vigoare și asigurarea reprezentativității deciziilor aprobate de consiliile locale în contextul amalgamării.</p> <p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prin intermediul proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative conexe proiectului de lege privind amalgamarea voluntară se propune modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, precum și a Legii nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, prin care este prevăzută o procedură specifică pentru procesul de amalgamare voluntară, inclusiv în ceea ce privește lista documentelor care trebuie prezentate.</p> <p>Comentariul prezintă o constatare, pe care o susținem. Nu este clară propunerea, probabil este în susținerea punctului de mai sus.</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Aviz nr.14-03/1257 din 04.054.2023)</p>		<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Aviz nr. 15-1208 din 02.05.2023)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La art. 2, din definirea termenului „amalgamare voluntară” recomandăm a se exclude textul „criteriilor”, ținând cont de faptul că, în proiectul legii nu sunt prevăzute anumite criterii de</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Deși criteriile nu sunt prevăzute în proiectul legii cu privire la amalgamarea voluntară, acestea vor fi incluse în</p>

<p>(Aviz nr. 04/1-3620 din 02.05.2023)</p>	<p>amalgamare voluntară. Mai mult, potrivit redacției propuse la art. 5 alin. (3), criteriile și condițiile detaliate pentru amalgamare voluntară, inclusiv pentru selectarea centrelor administrative a UAT amalgamate sunt aprobate prin hotărâre a Guvernului (observație valabilă și pentru art. 8 alin. (1) lit. b), alin. (6) și (7), art. 9 alin. (4) lit. c), ș.a.).</p>	<p>metodologia de amalgamare voluntară a UAT. Prin este necesară o altă formulare pentru păstra ideea de respectare a criteriilor, nu doar a condițiilor de bază din prezenta lege. Definiția în cauză va avea următoarea redacție: <i>„amalgamare voluntară – comasarea benevolă a două sau a mai multor UAT de nivelul întâi, în baza deciziilor consiliilor locale respective, cu respectarea condițiilor și a procedurilor prevăzute de prezenta lege, precum și a criteriilor, condițiilor și a procedurilor prevăzute de metodologia de amalgamare voluntară a UAT și de alte acte normative;”</i>.</p>
<p>Diviziunile alineatului art. 3 se vor însemna succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză, în corespundere cu art. 51 alin. (6) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>Se acceptă.</p>	
<p>Referitor la art. 5 alin. (3), dispozițiile acestuia sunt inutile, având în vedere norma propusă la art. 6 lit. a).</p>	<p>Se acceptă.</p>	
<p>La art. 10 alin. (1), cu referire la consultarea publică, este de menționat faptul că, potrivit art. 8 alin. (1) al Legii nr. 438/2006 privind administrația publică locală, în problemele de importanță deosebită pentru unitatea administrativ-teritorială, populația poate fi consultată prin referendum local, organizat în condițiile Codului electoral. În continuare, potrivit art. 218 alin. (2) al Codului electoral nr. 325/2022, pot fi supuse referendumului local consultativ comasarea mai multor localități de același nivel. În urma celor expuse, la definitivarea art. 10 alin. (1) se consideră relevant a se ține cont și de dispozițiile sus citate, în sensul includerii în articol și a referinței la dispozițiile Codului electoral.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art. 10, alin. (1) din lege prevede că după elaborarea și aprobarea proiectului de decizie de către grupul de lucru comun, autoritățile administrației publice locale ale UAT participante vor asigura, în mod obligatoriu, consultarea publică a proiectelor de decizii privind amalgamarea voluntară, prin metodele și formele prevăzute de legislația din domeniul transparenței procesului decizional.</p>	
<p>La art. 10 alin. (5), formularea „va elabora proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova” este defectuoasă. Or, aceasta este expusă prea generalizat și se poate înțelege că se face referire la orice lege de modificare a Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art. 10, alin. (5) va avea următorul cuprins: (5) În cazul unui aviz pozitiv, Cancelaria de Stat elaborează proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova în vederea includerii modificărilor necesare în anexele legii în conformitate cu deciziile</p>	

<p>Republicii Moldova (observație valabilă pentru tot textul proiectului).</p>	<p>consiliilor locale participante la procesul respectiv de amalgamare voluntară a UAT și îl remite Guvernului.</p>
<p>Dispoziția art. 10 alin. (7) este inutilă, deoarece prezintă un procedeu obișnuit. Or, Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern prevede că proiectele de lege elaborate de Guvern sunt transmise spre examinare și aprobare Parlamentului.</p>	<p>Se acceptă parțial. Pentru asigurarea coerenței necesare reformei de amalgamare voluntară, este binevenit ca proiectele de lege pentru modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova în vederea includerii modificărilor necesare în anexele legii în conformitate cu deciziile consiliilor locale participante la procesul respectiv de amalgamare voluntară să fie expediate în Parlament anume de Guvern. Astfel, alin. (7) va avea următorul cuprins: „Guvernul examinează proiectele de lege prevăzute la alineatul (5) și le transmite spre examinare și aprobare Parlamentului.”</p>
<p>Norma prevăzută la art. 10 alin. (8) se recomandă a fi revizuită, având în vedere faptul că, potrivit art. 18 alin. (2) al Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, soluționarea problemelor de organizare teritorială a Găgăuziei, de stabilire și modificare a categoriei localităților, a hotarelor raioanelor, orașelor și satelor, a denumirilor lor ține de competența Adunării Populare, în condițiile legii. Mai mult, se recomandă consultarea proiectului dat, inclusiv cu Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia.</p>	<p>Nu se acceptă. Norma propusă la alin. (8) este în corespundere cu norma de la art. 18, alin. (2) Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, precum și cu prevederile Legii nr. 344/1994 privind statutul juridic special al UTA Găgăuzia. Conform normei propuse, APL transmit dosarul Adunării Populare, și nu Cancelariei de Stat, anume din acest considerent, fiind cont de norma invocată de minister. Dar, procesul nu se poate încheia la nivelul Adunării Populare, or lista unităților administrativ-teritoriale din UTA Găgăuzia sunt incluse în anexa 4 a Legii nr. 764/2001. Prin urmare, după aprobarea de către Adunarea Populară, este necesară și modificarea acesteia. Or, după logica propunerii Ministerului, această anexă ar trebui atunci exclusă din lege și lista unităților administrativ-teritoriale din UTA Găgăuzia să fie aprobată doar prin lege locală a Adunării Populare, lucru care nu face obiectul acestei legi.</p>

		La art. 12, se va revizui necesitatea includerii în articolul dat a unei norme, care ar prevedea competențe restrânse (eventual, doar de administrare a treburilor publice) pentru primarul și consiliul local desemnat în calitate de centru administrativ al UAT amalgamate ce vizează problemele din UAT comasate, până la alegerea noului consiliu local și a primarului.	Se acceptă.
		La art. 13 alin. (3), norma prevăzută nu reprezintă o derogare de la art. 12 din proiect. Prin urmare, cuvintele „Prin derogare de la art.12 din prezenta lege” se vor exclude, ca fiind inutile.	Se acceptă
		Din art. 14 alin. (1), textul „, metodologic și financiar” se va substitui cu cuvintele „și metodologic”, având în vedere că reglementările privind sprijinul financiar sunt prevăzute în art. 15 din proiect.	Se acceptă.
Ministerul Mediului (Aviz nr.02-05/837 din 3.05.2023)		Reiterează poziția expusă prin scrisoarea nr.02-05/757 din 21 aprilie.	Se acceptă parțial.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Aviz nr. 19/1438 din 27.04.2023)		Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Interne (Aviz nr. 14/1982 din 02.05. 2023)		Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Educației și Cercetării		Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă.

<i>(Aviz nr. 08/5-07/1921 din 27.04.2023)</i>		
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>(Aviz nr. 21-2299 din 27.04.2023)</i>	Lipsă de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Ministerul Culturii <i>(Aviz nr. 05-07/1061 din 28.04.2023)</i>	Lipsă de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Ministerul Sănătății <i>(Aviz nr. 03/1491 din 28.04.2023)</i>	Lipsă de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Agenția Proprietății Publice <i>(Aviz nr. 05-03-2703 din 27.04.2023)</i>	Lipsă de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Comisia Electorală Centrală <i>(Aviz nr. CEC-8/2004 din 2 mai 2023)</i>	CEC a informat are nu are obiecții și propuneri suplimentare la obiecții le care au fost acceptate. Comisia își menține punctul de vedere formulat în avizul aprobat prin Hotărârea Comisei Electorale Centrale nr.1044 din 14 aprilie 2023 asupra obiecțiilor care nu au fost acceptate.	<i>Se acceptă parțial.</i>
Agenția Relații Funciare și Cadastru	Lipsă de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>

<p>(Aviz nr. 36/01-05/378 din 03.05.2023)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p> Agenția Servicii Publice (Aviz nr. 01/0669 din 05.05.2023)</p>	<p>Proiectului pune „scop în sine” amalgamare voluntară, fiind necesar ca scopul legii să fie consolidarea capacităților APL cu menționarea tuturor modalităților de cooperare, asociere, delegare intercomunitară, precum și finalmente amalgamarea voluntară ca o modalitate avansată în rezultatul aplicării/analizei tuturor posibilităților optime de consolidare.</p>	<p>Se acceptă parțial. Scopul legii este consolidarea capacităților APL. Cooperarea, asocierea, delegarea intercomunitară sânt reglementate de alte acte normative, inclusiv Legea nr.17/2023.</p>
<p>CALM (Aviz nr. 115 din 12.05.2023)</p>	<p>Proiectul de lege este unul de echitate și chiar discriminare între APL de diferite niveluri. De ce nivelul II nu ar putea participa la acest proces prin utilizarea modalității de municipalizare (pe baza experienței actuale a mun. Chișinău și mun. Bălți). Cu atât mai mult proiectul va fi mai diversificat și va include și mecanismul de „poli de creștere,, adică nu doar unilateral - amalgamarea?</p>	<p>Nu se acceptă. Propunerea dată (participarea nivelului II) nu fac parte din obiectul de reglementare și scopul legii în cauză cu privire la amalgamarea voluntară a UAT de nivelul I. Conform practicii internațională, subiecți ai amalgamării voluntare sunt doar UAT de nivelul I, și nicidecum, unitățile de nivelul II sau regionale.</p>
<p>Minimul de 3000 locuitori (art. 5 din Proiect) este unul cantitativ, neargumentat și chiar abuziv din punct de vedere a sensului legii de proces volitiv. Ar trebui exclus pragul obligatoriu, în special că art. 17 alin. (2) din Legea nr. 764/2001 prevede că unitatea administrativ-teritorială de sine stătătoare se formează dacă are o populație, de regulă, de cel puțin 1500 de locuitori și dispune de mijloace financiare suficiente pentru întreținerea aparatului primăriei și instituțiilor sferei sociale, iar alin. (3) că „în cazuri excepționale, Parlamentul poate stabili, prin lege organică, formarea unei unități administrativ-teritoriale de sine stătătoare cu un număr de locuitori mai mic decât cel prevăzut la alin. (2), modificând anexa respectivă a</p>	<p>Se acceptă. La art. 5 alin.1) lit.(b) a fost introdus cuvintele „de regulă ” înainte de pragul „de minim 3000 de locuitori”, astfel fiind asigurată flexibilitatea propusă.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>prezentei legi". Credem că trebuie să fie criterii sau repere calitative orientative pentru APL. Respectiv minimul de 1500 locuitori din legislația privind organizarea administrativ-teritorială este suficient în condițiile depopulării excesive a teritoriului statului.</p> <p>Nu este prevăzută expres derogarea de la norma prin care consiliile raionale, municipale, aprobă propunerile privind hotărârile unităților administrativ teritoriale (art. 9 din Codul funciar).</p>	
<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Legea privind amalgamarea voluntară și proiectul de lege privind modificarea unor acte normative stabilește o procedură specifică privind inițierea, consultarea, adoptarea de către consiliile locale respective, avizarea de către Cancelaria de Stat și aprobarea modificării legii 764/2001 de către Parlament.</p>		
<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Decizia finală de aprobare a proceselor de amalgamare voluntară aparține Parlamentului Republicii Moldova, iar legea organică de modificare a legii nr. 764/2001 reprezintă actul prin care organizarea teritoriului este modificată, așa cum prevede art. 72 din Constituție. Metodologia de amalgamare voluntară aprobată de Guvern va stabili unele criterii și condiții tehnice și obiective, cum ar fi distanța maximă admisibilă dintre viitorul centru administrativ al UAT amalgamate și cel mai îndepărtat UAT care se amalgamează.</p>	<p>Criteriile și condițiile generale de amalgamare trebuie să fie în lege (art. 5 alin. (3) din Proiect), altfel efectiv are loc delegarea legislativă Guvernului de a adopta unele norme primare. Aceasta contravine principiilor transparenței, previzibilității sau securitatea raporturilor juridice, precum și autonomiei locale („dreptul și capacitatea efectivă a autorităților publice locale de a reglementa și gestiona, în condițiile legii...”, notă: dar nicidecum în condițiile Guvernului (!)). Astfel, în mai multe norme ale Proiectului, contrar statuărilor Art. 72 alin. (3) lit. f) din Constituția Republicii Moldova (care prevede că organizarea administrației locale și organizarea teritoriului se reglementează prin lege organică), se încredințează Guvernului (art. 5 alin. (3), art. 6 lit. b) ș.a.) aprobarea criteriilor și condițiilor pentru amalgamare voluntară, inclusiv pentru selectarea centrelor administrative a UAT amalgamate, aprobarea metodologiei de amalgamare voluntară, ceea ce înseamnă că prin aceste norme se intră într-o dimensiune de neconstituționalitate. Or, toate reglementările ce vizează domeniile statuate de Constituție trebuie să fie parte componentă a legii organice și nicidecum să fie aprobate de Guvern. Conform Constituției, organizarea teritoriilor la fel ține de competența Parlamentului care urmează să adopte legi organice, nicidecum a Guvernului. „În proiectul de lege este prevăzut că metodologia cu criterii de amalgamare</p>	

	<p>concrete se va regăsi într-o hotărâre de Guvern, ceea ce ar însemna o încălcare a Constituției”.</p> <p>Conform prevederilor Art. 18¹ din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, unitățile administrativ-teritoriale sunt supuse înregistrării în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor, iar Proiectul nu reglementează aspectele de modificare sau radiere a înscrisurilor din Registru.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Detaliile date vor fi prevăzute în metodologia post-amalgamare care va fi adoptată de către Guvern.</p>
<p>Principiul „transparența în procesul decizional”, așa cum este descris la art. 3 lit. d) din Proiect, de fapt este principiul constituțional (Art. 109 alin. (1) din Constituție) „consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit” și urmează a respecta norma constituțională, iar principiul (respectarea principiilor autonomiei locale) expus la art. 3 lit. c) ar trebui expus în redacția în care este formulat în Carta Europeană a Autonomiei Locale.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La lit. c) (actuala redacție) textul „transparența în procesul decizional” se înlocuiește cu „consultarea cetățenilor”.</p> <p>Cât privește principiul respectarea autonomiei locale, ca urmare multiplelor propuneri recepționate la acest subiect în cadrul consultărilor publice organizate în procesul de elaborare a proiectului de lege (înainte de expedierea spre avizare) acest punct a fost exclus. Autorii propunerilor au motivat că acesta reprezintă un principiu constituțional și nu necesită să fie inclus în proiectul legii pentru că respectarea acestui principiu constituțional nu este condiționat de includerea în acest proiect de lege, iar conform tehnicii legislative urmează să fie excluse dublările.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La art. 5 alin (1) lit. c) se exclude.</p>
<p>Ireversibilitatea amalgamării (art. 5 alin (1) lit. c) din Proiect). Problema cu ireversibilitatea se referă la motivare, respectiv există riscuri că APL vor fi mai reticenți la amalgamare din cauza ireversibilității. Mai ales că Republica Moldova nu dispune, ca alte țări dezvoltate, de resurse financiare pentru motivarea continuă și de lungă durată a procesului. Aceste restricții de asemenea afectează sensul legii de amalgamare ca un proces volitiv, respectiv ulterior după amalgamare ar trebui să intre mecanisme generale de reorganizare a unităților administrativ-teritoriale conform „dreptului autorităților publice locale de a adopta liber decizii, în condițiile legii, fără intervenții din partea altor autorități publice, în scopul realizării intereselor sale” (principiul autonomiei decizionale).</p>		

	<p>Un APL poate iniția amalgamare pentru un alt APL (art. 8 alin. (1) lit. d) din Proiect). Este un amestec în autonomia și democrația locală precum și în suveranitatea teritorială. În mod normal, mai întâi trebuie de înțeles cu unul din trei – cu primarul, cu consiliul local sau cu populația. Dacă acești trei nu vor să inițieze amalgamarea, cum se poate de permis unui alt APL de a iniția procedura de amalgamare pe alt teritoriu, respectiv de pierdut timp și resurse de trecere prin toate proceduri stabilite? Plus va fi o pierdere de timp și pentru celelalte APL care vor să intre în procesul de amalgamare respectiv. Această situație chiar ar duce la o anumită antagonizare dintre APL. Eventuala soluție ar fi de scos acest alineat.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În proiectul legii nu este prevăzut dreptul de a iniția/decide pentru altă APL/UAT, ci despre înaintarea unei propuneri de inițiere, de către UAT către alte UAT. Fiecare consiliul local decide pentru UAT-respectiv.</p>
	<p>Aderare la amalgamare (art. 13 din Proiect). Întrebarea este – ce înseamnă aderare la amalgamare? De fapt este vorba despre o alta amalgamare, un alt proces de amalgamare. Mai ales dacă prima amalgamare a unit niște localități cu o anumită populație per total, iar apoi se dorește amalgamarea cu altă APL cu populație semnificativ mai mare. Mai ales dacă dorința de amalgamare va apărea peste un anumit timp – peste 2-3 ani după prima amalgamare. Eventual articolul respectiv poate fi exclus.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Pentru a evita situația în care au loc amalgamări succesive (mai corect aderări) la UAT recent amalgamate și organizarea alegerilor locale noi de fiecare dată, este necesară prevederea unor reguli distincte pentru „amalgamările noi” cu implicarea unor UAT deja amalgamate după intrarea în vigoare a prezentei legi.</p>
	<p>În proiect lipsește rolul Comisiei paritare privind politicile (cele mai importante etape ale procesului) și acordarea stimulentei financiare (art. 6, etc. din Proiect). Ar urma de inclus la concret.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Comisia paritară este o platformă de dialog și consultativă între APL și APC. Proiectul legii a fost discutat în cadrul Comisiei paritare din 4 mai 2023. Atribuțiile de autoritate publică sunt îndeplinite de Guvern și autoritățile de specialitate ale administrației publice centrale în modul stabilit de lege. Atribuțiile Comisiei Paritare sunt stabilite în pct. 4 din Regulamentul acesteia aprobat prin HG 608/2010.</p>
	<p>La art. 7 și altele din Proiect (competența APL) trebuie să rămână loc și pentru referendum local, nu doar formele transparenței în procesul decizional. Art. 7 din Proiect nu stabilește expres competențele autorităților deliberative și competențele autorităților executive ale administrației publice</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. 10, alin. (1) din lege prevede că după elaborarea și aprobarea proiectului de decizie de către grupul de lucru comun, autoritățile administrației publice locale ale UAT participante vor asigura, în mod obligatoriu, consultarea</p>

<p>publică a proiectelor de decizii privind amalgamarea voluntară, prin metodele și formele prevăzute de legislația din domeniul transparenței procesului decizional.</p>	<p>locale, nefiind respectate criteriile de previzibilitate și claritate a normelor. Respectiv articolul nu stabilește în mod obligatoriu consultarea cetățenilor prin referendum local și după caz, derogări de la Codul electoral, pentru a elimina eventuale blocaje (art. 240 Cod electoral: referendumul local nu este valabil dacă la el au participat mai puțin de 1/3 din numărul cetățenilor înscrși în listele electorale).</p>	
<p>Se acceptă parțial. Proiectul legii prevede consultarea obligatorie a proiectelor de decizii de amalgamare cu locuitorii UAT participante, iar măsurile de comunicare și promovare vor fi detaliate în Metodologia de amalgamare voluntară. Cât privește sintagma „discuții neformale prealabile” a fost reformulată, și se referă la discuții dintre UAT interesate de amalgamare și nu la consultarea cetățenilor. Legea prevede obligativitatea consultării cetățenilor.</p>	<p>Proiectul nu stabilește măsuri de promovare a „procesului”, ceea ce este de presupus că cetățenii în mare parte nu vor fi informați în mod plenar asupra acestuia și în special asupra efectelor. „Discuțiile neformale prealabile proiectului de amalgamare” (art. 8 alin. (5) din Proiect ar putea fi înlocuite cu „faptul notoriu” care denotă din informații publicate pe paginile oficiale ale APL. Formele de „consultare publică” de la art. 10 alin. (1) din Proiect ar trebui înlocuite cu „princiipiile transparenței în procesul decizional” prevăzute de Legea nr. 239/2008.</p>	
<p>Se acceptă parțial. Avizul motivat al Cancelariei de Stat va purta un caracter obiectiv de confirmare finală a corespunderii procesului de amalgamare cerințelor și criteriilor.</p>	<p>Formulara de la art. 10 alin. (5) din Proiect – „Cancelaria de Stat va emite un aviz motivat privind corespunderea sau necorespunderea proiectului de amalgamare voluntară criteriilor și condițiilor prevăzute de prezenta lege și de metodologia de amalgamare voluntară aprobată de Guvern” ar putea crea blocaje și cheltuieli publice nejustificate. Dacă și este necesar acest „aviz motivat”, el ar trebui prevăzut anticipat cu caracter de recomandare, până la adoptarea deciziilor de către consiliile locale.</p>	
<p>Nu se acceptă. În cazul amalgamărilor voluntare, însăși din esența acestui proces și experiența internațională acordă flexibilitatea realizării acestor amalgamări și între alegerile locale generale.</p>	<p>Întrarea în vigoare a efectelor amalgamării (art. 13 alin. (3) din Proiect) ar trebui să fie odată cu expirarea mandatelor aleșilor locali. În special fiindcă există norme care stabilesc expres cazurile de încetare înainte de termen a mandatelor (Codul electoral, Legea statutului alesului local). Totodată, nu va exista o reticență sau opunere presupusă din partea aleșilor locali care își vor putea pierde mandatele.</p>	

<p>Centrul Național Anticorupție (Aviz nr. 06/2/7433 din 13.05.2023)</p>	<p>Proiectul nu stabilește un mod ce ar face posibilă cuantificarea stimulentei în urma amalgamării voluntare, inclusiv eventuali coeficienți, adică mecanismul de sprijin din partea statului este unul mai mult iluzoriu.</p> <p>În contextul celor menționate Proiectul nu admite promovarea și altor metode care pot fi aplicate în sensul /scopul așteptat, cum ar fi municipalizarea, delegarea, asocierea prin cooperare și care ar putea fi mai puțin costisitoare, mai posibile de realizat și mai previzibile.</p> <p>În proiect este utilizat impropriu termenul de „fuzionare” a UAT, pe când ar trebui utilizată terminologia Legii nr. 764/2001 - intrare sau ieșirea localității din componența UAT. Or, fuziunea în sensul legislației civile prevede încetarea subiectului de drept ce participă la proces, iar în cazul amalgamării voluntare, localitatea își păstrează identitatea (denumirea).</p> <p>Eventual, Proiectul ar trebui să stabilească expres soarta angajaților din APL amalgamate, cheltuielile de inventariere și înregistrare a bunurilor, cheltuielile de perfectare a actelor de stat ce vizează domiciliul etc. În Proiect nu se menționează nimic despre perioada de după amalgamare. Respectiv cu toate crizele existente, amalgamarea voluntară este dubioasă, ar fi foarte greu de motivat APL-le de făcut amalgamări. Cu atât mai mult de asigurat un proces continuu și evolutiv. În special mecanismul privind sprijinul financiar trebuie previzibil și expus în lege, dar nu stabilit de Guvern (art. 15 din Proiect). Sprijinul se face până, după amalgamare și ce perioadă – Proiectul nu dă răspuns concret la aceste întrebări.</p> <p>În textul definiției propuse pentru noțiunea de „proces de amalgamare voluntară”, proiectul prezintă eronat înțelesul termenului de „unitate administrativ-teritorială de nivel I”, și anume este exclus din sensul acestuia cuvântul „sate”. La noțiunea „proces de amalgamare voluntară”, se recomandă substituirea textului „(comună, oraș, municipiu)” cu textul „(sat, comună, oraș, municipiu)”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art.15 alin.1) din proiectul legii a fost modificat.</p>
		<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul legii nu limitează/interzice delegarea, asocierea prin cooperare care sunt reglementate de alte acte normative și nu fac parte din obiectul de reglementare a legii în cauză.</p>
		<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Detaliile despre activitățile și operațiunile de după amalgamare vor fi expuse în metodologia de post-amalgamare care va fi adoptată de Guvern.</p>
		<p>Se acceptă.</p>

	<p>Normele pre citate utilizează termeni nedefiniți/explicați expres în textul reglementărilor propuse de proiect. Astfel, termenul „alte stimulente financiare” nu are o explicație în textul proiectului de lege, ceea ce va determina practici diverse de interpretare a sensului acestuia, practici care pot fi și abuzive. Se recomandă definirea la art.2 din proiect a noțiunii „alte stimulente financiare”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art.15 alin.1) din proiectul legii a fost modificat.</p>
	<p>Se propune excluderea din lit. a) al art.6 din proiect a textului „procedura de amalgamare a UAT de aderare ulterioară a unei sau mai multor UAT la o UAT amalgamată” ori reformularea capitolului III astfel încât să fie stabilite expres care aspecte detaliate ale procedurii vor fi prevăzute în metodologia de amalgamare voluntară a UAT, aprobată de Guvern.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 10, alin.(6). În cazul unui aviz negativ, Cancelaria de Stat va informa UAT vizate și le va remite avizul motivat care va cuprinde recomandări privind remedierea neajunsurilor depistate. Se recomandă stabilirea unui termen concret în care UAT trebuie să remedieze neajunsurile depistate de către Cancelaria de Stat.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>APL dispun de autonomie locală și decid în privința continuării /stopării procesului de amalgamare voluntară.</p>

Secretar general al Guvernului

/semnat electronic/

Artur MIJA

Digitally signed by Mija Artur
Date: 2023.05.24 09:50:07 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

